

Bilag 1. Forslag til effektiviseringer, besparelser og omprioriteringer i Børne- og Ungdomsudvalgets budgetforslag 2016

17-04-2015

I nedenstående fremgår de reviderede effektiviseringsforslag efter første behandlingen den 18. marts.

Sagsnr.
2015-0028144-21

Udvalget valgte den 18. marts at tage følgende forslag ud:

- Ændret personalesammensætning i institutionerne
- Undervisningsforpligtigelse for pædagogisk personale på skolerne
- Afskaffelse af ikke-lovpligtig modersmålsundervisning.

Dokumentnr.
2015-0048662-14

Sagsbehandler
Center for Policy

Derudover har forvaltningen arbejdet videre med alle øvrige effektiviseringsforslag, og det har medført ændringer i provenu og indhold i perioden fra 2016-2019, som er markeret med gult i nedenstående tabel. Under de enkelte forslag er der indarbejdet forklaringer på, hvorfor der er sket en ændring i forhold til 1. behandlingen 18. marts.

Der er desuden indarbejdet en uddybning af forslag for henholdsvis pædagogisk-IT, skolemad (EAT) og bydækkende institutioner som Børneklubben, Ungdomsskolen, Billedskolen og Musikskolen. Forslagene er også markeret med gult i nedenstående tabel.

Forslagene er opdelt i tværgående forslag og forslag på henholdsvis dagtilbud, fritid, skoler, sundhed og specialområdet. Der er forslag for i alt 134,5 mio. kr. i 2016, som modsvarer finansieringsbehovet på i alt 158,8 mio. kr., hvoraf 24,3 mio. kr. er dækket af stigende profiler fra budget 2015.

Forslagene fremgår af nedenstående oversigt.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019	Ændring
1	Tværgående	Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale	4,0	4,0	4,1	0,0	
2	Tværgående	Ændret indkøbsadfærd i BUF	6,1	2,0	0,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 10,0 mio. kr. til 8,1 mio. kr. og periodisering er justeret
3	Tværgående	Bedre styring af centrale puljer	2,0	2,0	0,0	0,0	
4	Tværgående	Reduktion i områderne bufferpuljer	3,7	0,0	0,0	0,0	
5	Tværgående	Halvering af puljen til personale assistance	1,2	1,6	0,0	0,0	
6	Tværgående	Intern drift i områderne	0,6	0,6	0,0	0,0	
7	Tværgående	Husleje i områderne	0,0	0,2	0,0	0,0	
8	Tværgående	personaletilpasning i områderne	0,0	3,0	5,3	0,0	
	Tværgående i alt		17,6	13,4	9,4	0,0	
9	Dagtilbud	Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg	4,9	5,3	4,5	0,0	
10	Dagtilbud	Omlægning af udflytterbørnehaver	2,8	2,3	2,3	0,0	
11	Dagtilbud	Tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet	3,0	2,5	2,5	0,0	
12	Dagtilbud	Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet	5,0	5,0	0,0	0,0	
13	Dagtilbud	Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner	1,2	0,6	0,0	0,0	
14	Dagtilbud	Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 års området	9,9	5,1	0,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 23,6 mio. kr. til 15 mio. kr.

15	Dagtilbud	Måltal for konkrete effektiviseringer på dagområdet	20,0	10,0	0,0	0,0	
	Dagtilbud i alt		46,8	30,8	9,3	0,0	
16	Skoler	Måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet	8,3	11,7	0,0	0,0	Nyt forslag (erstatte forslag om større folkeskoler)
17	Skoler	Sammenlægning af skoler	0,0	2,9	3,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 9,7 mio. kr. til 5,9 mio. kr.
18	Skoler	Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynameer	6,4	9,0	0,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 23,6 mio. til 15,4 mio. kr.
19	Skoler	Heldagsskoler	1,4	1,9	0,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 6 mio. kr. til 3,3 mio. kr.
20	Skoler	Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering	0,2	1,5	0,0	0,0	
21	Skoler	Afskaffelse af tosproget undervisning	3,4	6,2	0,0	0,0	
22	Skoler	Omprioritering og effektivisering af undervisningen i dansk som andetsprog	4,2	5,8	0,0	0,0	
23	Skoler	Skolemad (EAT) - midlertidig reduktion af bevilling	1,0	-1,0	0,0	0,0	Nyt forslag
24	Skoler	Skolemad (EAT) - Prisstigning på 1 kr. pr. måltid	1,0	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
25	Skoler	Skolemad (EAT) - Reduktion i muligheden for tilskud	0,0	2,0	0,0	0,0	Nyt forslag
26	Skoler	Pædagogisk IT - Afskaffelse af "kuffertordningen"	0,5	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
27	Skoler	Pædagogisk IT - vedligeholdelse af Artillerivej 126	0,2	-0,2	0,0	0,0	Nyt forslag
28	Skoler	Pædagogisk IT - Mindre behov for investering i ny IT	0,5	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
29	Skoler	Billedskolen	0,1	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
30	Skoler	Musikskolen	0,1	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
31	Skoler	Sangskolen	0,2	0,5	0,0	0,0	Nyt forslag
32	Skoler	Ungdomsskolen - samling af administrative opgaver	0,4	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
33	Skoler	Ungdomsskolen - afskaffe Ungdomsskolens medfinansiering af valgfagsundervisning	0,9	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
	Skoler i alt		28,8	40,3	3,0	0,0	
34	Fritid	Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet	5,6	5,6	5,6	5,6	
35	Fritid	Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet	0,4	2,4	2,7	3,7	
36	Fritid	Nyt serviceniveau på fritidsområdet	10,0	14,8	0,0	0,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 42,9 mio. til 24,8 mio. kr.
37	Fritid	Genindførelse af kontingentbetaling for ungdomsklubber	2,3	0,0	0,0	0,0	
	Fritid i alt		18,3	22,8	8,3	9,3	
38	Specialområdet	Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler	2,1	2,9	0,0	0,0	
39	Specialområdet	Omlægning af §32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov	1,0	3,0	3,2	2,0	Samlet beløb er nedjusteret fra 11,4 mio. kr. til 9,2 mio. kr.
40	Specialområdet	Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet	5,7	8,0	0,0	0,0	
41	Specialområdet	Center for specialundervisning for voksne (CSV)	1,6	0,0	0,0	0,0	Nyt forslag
42	Specialområdet	Børnecenter København	0,9	0,2	0,9	0,0	Nyt forslag
	Specialområdet i alt		11,3	14,1	4,1	2,0	
43	Sundhed	Ny teamsammensætning på store klinikker i Børne- og Ungdomstandplejen	0,5	2,1	0,1	0,0	
44	Sundhed	Nedlæggelse af små klinikker i Børne- og Ungdomstandplejen	0,1	0,0	0,3	0,0	
45	Sundhed	Effektivisering af administration og ledelse i Børne- og Ungdomstandplejen	1,3	0,0	0,0	0,0	
46	Sundhed	Centralisering af telefoni i Børne- og Ungdomstandplejen	0,9	0,9	0,0	0,0	
47	Sundhed	Centralisering af indkøb i Børne- og Ungdomstandplejen	0,0	0,0	0,4	0,0	
48	Sundhed	Bortfald af midlertidigt orto-team i Børne- og Ungdomstandplejen	0,0	0,0	2,1	0,0	
	Sundhed i alt		2,8	3,0	2,9	0,0	

	Hovedtotal	I alt, marginalt pr. år	125,6	124,4	37,0	11,3	
--	------------	-------------------------	-------	-------	------	------	--

Tværgående

De tværgående forslag dækker hele forvaltningens ressort. Derudover er de forslag placeret her, som områderne er kommet med indtil videre på baggrund af de måltal, som er udmeldt til områderne. De bydækkende institutioner har også fået udmeldt måltal, og deres forslag til besparelser er medtaget under de relevante fagområder.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
1	Tværgående	Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale	4,0	4,0	4,1	0,0
2	Tværgående	Ændret indkøbsadfærd i BUF	6,1	2,0	0,0	0,0
3	Tværgående	Bedre styring af centrale puljer	2,0	2,0	0,0	0,0
4	Tværgående	Reduktion i områderne bufferpuljer	3,7	0,0	0,0	0,0
5	Tværgående	Halvering af puljen til personale assistance	1,2	1,6	0,0	0,0
6	Tværgående	Intern drift i områderne	0,6	0,6	0,0	0,0
7	Tværgående	Husleje i områderne	0,0	0,2	0,0	0,0
8	Tværgående	personaletilpasning i områderne	0,0	3,0	5,3	0,0
	Tværgående i alt		17,6	13,3	9,4	0,0

1. Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale – 4,0 mio. kr. i 2016 / 12,1 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer, at forvaltningens egne FM-enheder (Gårdmandskorpset og Rengøringssektionen) effektiviseres med 1 pct. årligt i perioden 2015 – 2018.

Effektiviseringen gennemføres ved en stadig professionalisering og øget fokus på løsning af kerneopgaver, således at samme ydelser kan leveres med en lavere bevilling.

For Gårdmandskorpsets vedkommende forventes effektiviseringen understøttet af en fortsat naturlig afgang (grundet korpsets relativt høje gennemsnitsalder) samt en tilpasning af medarbejdersammensætningen. Der vil heri indgå en tilpasning af arbejdstakt sideløbende med en løbende investering i mere tidssvarende materiel og maskinpark, således at der ikke sker noget kvalitetstab i opgaveløsningen. Effektiviseringen udmøntes med 1 pct. reduktion af den samlede bevillingsramme til enhederne og dermed den ramme inden for hvilken, Gårdmandskorpset forudsættes at præstere opgaveløsningen.

Med hensyn til effektiviseringen af Rengøringssektionen så udmøntes den som en negativ bevilling svarende til 1 pct. af den samlede rengøringsbevilling. Effektiviseringen hjemtages i den enkelte enhed ved at hovedrengøringen indarbejdes i den dagligt afsatte rengøringstid. Dette lader sig gøre uden at forøge rengøringstiden, fordi kommunens rengøringsstandard allerede i forvejen indeholder opgaver, der normalt indgår i hovedrengøring og derfor kan udføres successivt. Behovet for

at gennemføre en egentlig hovedrengøring bortfalder dermed helt eller delvist.

2. Ændret indkøbsadfærd på i Børne- og Ungdomsforvaltningen – 6,1 mio. kr. i 2016, i alt 8,0 mio. kr.

Beregningen af effektiviseringen tager udgangspunkt i, hvad det koster at foretage et varekøb fra behovsafklaring, til bestilling, kontering og modtagelse af varer. Rigspolitiet og KL har lavet undersøgelser, hvor de har estimeret procesomkostninger ved varekøb til henholdsvis 200-400 kr. og 200-300 kr. ØKF har i en analyse af indkøbsadfærden antaget, at det koster 250 kr. at foretage et varekøb i BUF.

Datatræk viser, at eksempelvis klyngerne i gennemsnit indkøber omkring 1500 gange og skolerne omkring 1000 gange på et år. Det er således vurderingen, at der er rum for at ændre indkøbsadfærden på forvaltningens enheder. Der skal arbejdes med at reducere antallet af indkøb ved at blive bedre til at samle indkøb i større mængder samt på anden vis at understøtte erfaringerne med organisering af indkøb i enhederne, målet er blandt andet at reducere de samlede procesomkostninger til indkøb.

Der vurderes på nuværende tidspunkt at være et potentiale på op til 8 mio. kr. i forbindelse med en ændret adfærd omkring indkøb f.eks. ved køb af større mængder ad færre gange svarende til en samlet reduktion i antallet af indkøb i BUF på 24.000 gange årligt.

I forhold til 1. behandlingen af budgettet er det samlede potentiale nedskrevet fra 10 mio. kr. til 8 mio. kr. som resultat af kvalitetssikring af forslagens potentiale.

3. Bedre styring af centrale puljer – 2,0 mio. kr. i 2016 / 4,0 mio. kr. i alt

Der har de seneste år konsekvent været et mindreforbrug på forvaltningens centrale puljer. Det skyldes først og fremmest en stram budgetstyring på kronebudgettet kombineret med en opdeling af puljerne på relativt mange mindre budgetposter. I budget 2014 var der mere end 100 små puljer med små afvigelser.

Forslaget vil medføre, at midlerne samles i færre større puljer, som i højere grad styrer på aktiviteter og ikke kun kronebudgettet. Fordelingen af midler til puljerne vil ske med baggrund i en genberegning af behovet for finansiering baseret på aktiviteter. Derved forventer forvaltningen, at det samme aktivitetsniveau kan fastholdes for færre midler.

Der er lagt en stigende profil ind, da der forventes en vis implementeringstid i 2016 før styringen er helt på plads.

Områdernes effektiviseringsstrategi 2016-18 (måltal på 16 mio. kr.)

Områderne har lavet en samlet effektiviseringsstrategi for 2016-18, hvor områderne i fællesskab bidrager til at fremsætte effektiviseringsforslag, der svarer til det gennemsnitlige effektiviseringskrav, som er gældende for hele forvaltningen.

Fordeling af områdernes effektiviseringsstrategi

Temaer	2016	2017	2018	Forudsætninger for effektivisering
Puljer				
- Bufferpulje	3,7	0	0	
- Personlig Assistance	1,2	1,6	0	
Intern drift (Eks. Kantine)	0,55	0,55	0	Etableres frokoststue
Lejemål	0	0,2	0	Samle aktiviteter
Personaletilpasning	0	2,95	5,3	Fleksibel Budgetramme
I alt	5,45	5,3	5,3	

Ovenstående tabel viser, at områderne i alt for årene 2016-18 skal komme med konkrete effektiviserings- og besparelsesforslag for ca. 16 mio. kr.

For at komme i mål med forslagene skal der være større fleksibilitet i de enkelte områder til at prioritere ansættelse af nye fagprofiler, når der er opsigelser. Denne fleksibilitet kræver overordnet, at områderne mellem bevillingsområder i højere grad kan prioritere, hvilke kompetencer der bedst løfter produktiviteten og effekten af de ydelser, der leveres. Forvaltningen vil i løbet af 2016 arbejde med en økonomistyringsmodel for områderne, der imødekommer ønsket om den større fleksibilitet i økonomistyringen.

4. Reduktion af områdernes bufferpuljer – 3,7 mio. kr. i 2016 / 3,7 mio. kr. i alt

Med indførelse af klynger og større skoler kan uforudsete udgifter i højere grad håndteres indenfor den enkelte klynge eller skoles budget. Derfor er det muligt at reducere bufferpuljerne med 25% fra ca. 15,0 mio. kr. til 11,3 mio. kr.

Med effektiviseringen på bufferpuljen vil det blive vanskeligere at afse midler til at hjælpe klynger og skoler på økonomisk handleplan. Forslaget har – i lighed med en almen besparelse på prisfremskrivning eller lignende – en indirekte faglig konsekvens. Forslaget indebærer, at flere institutioner, klynger og skoler må håndtere et ophobet merforbrug indenfor egen ramme selv. Merforbrug kan for eksempel skyldes, at en medarbejder er langtidssygemeldt, og der skal laves afskedigelsesproces, hvor den økonomiske volumen er så lille, at de har svært ved at håndtere det.

5. Halvering af puljen til personlig assistance – 1,2 mio. kr. i 2016 / 2,8 mio. kr. i alt

Puljen til Personlig Assistance foreslås fremadrettet halveret, og de resterende midler indregnet i elevsatsen til skolerne og fordelt efter elevtal. Midlerne til personlig assistance fordeles i dag via ansøgning og visitation i områderne og går til en personlig assistent til specifikke elever med særlige behov.

Den nuværende ordning

I henhold til Folkeskolelovens § 3a skal der, hvis der er behov herfor, gives personlig assistance,

”der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen”.

Dette kan fx være *”i form af hjælp til elever med fysiske handicap, hvor eleven har brug for en personlig hjælper i diverse praktiske situationer”.* Beslutningen om personlig assistance til barnet kan iværksættes uden indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering”.

Målgruppen for personlig assistance er elever med fysiske funktionsnedsættelser og kroniske sygdomme, der har behov for personlig assistance til at overvinde praktiske færdigheder dvs. fx:

- Børn med særlige syndromer
- Blinde børn og børn med synsvanskeligheder
- Børn med CP
- Børn med muskelsvind
- Børn med encoprese (i en længere periode)
- Børn med diabetes
- Børn med multifacetterede vanskeligheder, der er under udredning
- Børn med behov for sondemadning
- Børn med sjældne blodsygdomme
- Børn med immunforsvarsdefekt
- Børn med hjernesvulst

Det er skolelederen, der sørger for at ansætte de personlige assistenter. Den personlige assistance til eleven skal så vidt muligt ydes ud fra princippet ”hjælp til selvhjælp”.

Ændring i ordning

Flere steder i byen har der ikke været fuldt behov for puljen til det direkte formål (elever med behov for personlig assistance), og på denne baggrund foreslås puljen halveret.

Konsekvensen af en halvering er, at puljen ved et midlertidigt ekstraordinært stort behov ikke vil være stor nok til at dække udgifterne. Det er dog områdernes vurdering at ekstraudgiften i disse særlige tilfælde kan håndteres indenfor rammerne af områdernes bufferpuljer.

Med implementeringen af denne ordning slipper både skoler og områder for den administration, der i dag er forbundet med udarbejdelse og behandlinger af ansøgninger, og ressourcerne anvendes der, hvor skolerne vurderer, at de gør størst gavn.

Puljen kan reduceres med 5/12 i 2016, og videre med yderligere 7/12 i 2017.

6. Intern drift – 0,6 mio. kr. i 2016 / 1,1 mio. kr. i alt

Område Nørrebro/Bispebjerg bidrager sammen med de øvrige forvaltninger i den kommunale bygning Ørnevej 55 til dækning af underskuddet ved den fælles kantinedrift. Kantinedriften er bortforpagtet, og i forbindelse med forpagtningsaftalens ophør pr. 1. juli 2016, foreslås det at udtræde af ordningen. Effektiviseringsbidraget herved for BUF's vedkommende udgør på helårsbasis 300.000 kr. Det er uafklaret, hvorledes de øvrige forvaltninger stiller sig hertil.

Område Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave er placeret i et privat lejemål på adressen Gl. Køge Landevej 3. En anden lejer i bygningen driver kantinevirksomhed, og der er truffet aftale om, at områdets medarbejdere har adgang til at benytte kantinen. Såfremt ordningen opsiges vil der på helårsbasis udmøntes et effektiviseringsbidrag på 800.000 kr.

I begge tilfælde vil der alternativt skulle stilles frokoststuefaciliteter til rådighed, og i forbindelse hermed må der påregnes afholdelse af etableringsomkostninger. Det må derfor påregnes, at kun ca. halvdelen af effektiviseringsbidraget vil kunne hjemtages i 2016.

7. Husleje – konkret forslag vil indgå i budgetforslag 2017

Nørrebro/Bispebjerg har i øjeblikket lejemål til en større medarbejdergruppe (sundhedsplejen) på 2 adresser (Ørnevej 55 og Kapelvej 44). Det forventes, at man ved at samle aktiviteterne på én adresse (Ørnevej 55) vil kunne formindske arealanvendelsen og huslejudgiften dermed reduceres. Økonomiforvaltningen har imidlertid iværksat en vurdering af Ørnevej 55, der tager sigte på at ombygge ejendommen med henblik på en effektivisering af arealanvendelsen. Dette vil eventuelt yderligere kunne bidrage til at reducere BUF's arealanvendelse. Foreløbigt afsættes et effektiviseringsbidrag på 0,2 mio. kr. fra 2017.

8. Personaletilpasning – konkrete forslag vil indgå i budgetforslag 2017

Der er ikke forslag om personaletilpasning i 2016, fordi områdeforvaltningerne skal finansiere ansættelsen af 5 teamledere i forbindelse med ændring i ledelsesstrukturen. Dette er i sig selv en personaletilpasning, der starter i 2015, som også forventes at få effekt i 2016.

Det forventes, at det bliver tydeligere for områderne hvilke kompetencer de har behov for når besparelserne på bufferpuljen og puljen til personlig assistance er gennemført. Der vil i den forbindelse behov for, at andelen af nogle faggrupper prioriteres frem for andre. Når der

bliver vakante stillinger, skal det enkelte område tage stilling til om der er behov for at nybesætte stillingen, eller man vil kunne øge den samlede effekt ved at ved at ansætte personer med ny profil.

Den personalemæssige fleksibilitet med at ansætte personale med de rette profiler kræver, at de enkelte områder i højere grad må prioritere mellem bevillingsrammerne for administration, undervisning, specialundervisning, dagtilbud og sundhed.

Den personalemæssige tilpasning vil først kunne starte i 2017 med ca. 3,0 mio. kr. og have en forventet stigende profil med yderligere 5,3 mio. kr. i 2018.

Dagtilbud

Dagtilbudsområdet i København er kendetegnet ved en stor mangfoldighed i tilbuddene, men København har generelt også de højeste enhedspriser i landet. Dette skyldes blandt andet, at der er etableret forholdsvis dyre pladsløsninger gennem årene for at kunne opretholde pladsgarantien.

Forslagene går derfor ud på dels at udnytte den eksisterende kapacitet bedre, således at f.eks. tomme pladser reduceres, og dels at omlægge kapaciteten, således at forholdsvis dyre pladser erstattes af billigere løsninger. Forvaltningen vurderer, at kapacitetsændringerne kan ske uden at påvirke serviceniveauet væsentligt.

På baggrund af sammenligninger med andre kommuner, stilles der også forslag om at justere serviceniveauet. Forvaltningen har gennemført en indledende inddragelsesproces med lederne af institutionerne, hvis foreløbige resultat fremgår af forslag nr. 15 om måltal for konkrete effektiviseringer på dagområdet. Formålet med involvering er at få peget på effektiviseringer og besparelser som bedst muligt bevarer serviceniveauet og den oplevede kvalitet hos brugerne.

På dagtilbudsområdet er der i alt forslag til effektiviseringer og besparelser for 46,8 Mio. kr. i 2016 og 86,8 mio. kr. i alt.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
9	Dagtilbud	Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg	4,9	5,3	4,5	0,0
10	Dagtilbud	Omlægning af udflytterbørnehaver	2,8	2,3	2,3	0,0
11	Dagtilbud	Tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet	3,0	2,5	2,5	0,0
12	Dagtilbud	Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet	5,0	5,0	0,0	0,0
13	Dagtilbud	Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner	1,2	0,6	0,0	0,0
14	Dagtilbud	Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 års området	9,9	5,1	0,0	0,0
15	Dagtilbud	Måltal for konkrete effektiviseringer på dagområdet	20,0	10,0	0,0	0,0
	Dagtilbud i alt		46,8	30,7	9,2	0,0

9. Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg 4,9 mio. kr. i 2016 / 14,7 mio. kr. i alt

Forvaltningen arbejder kontinuerligt på at sænke den gennemsnitlige enhedspris pr. barn for de forskellige børnetyper i alle forvaltningens tilbud. Der arbejdes således målrettet med at etablere større enheder med henblik på at reducere den gennemsnitlige faste omkostning pr. barn. Det vil sige, at forvaltningens udgifter til eksempelvis kompensationsordninger, rengøring og andre bygningsrelaterede udgifter falder, når der fremover bygges nye pladser.

Under følgende forudsætninger kan beregnes et fremtidigt potentiale ved nyanlæg set i forhold til den gennemsnitlige enhedspris, som forvaltningen anvender i dag.

- Uændret dækningsgrad i brugen af forvaltningens tilbud på dagområdet
- Uændret enhedspris

Forvaltningen vil kunne indhente knap 15 mio. kr. ved fremtidig etablering af billigere pladser.

10. Omlægning af udflytterbørnehaver – 2,8 mio. kr. i 2016 / 7,3 mio. kr. i alt

Forvaltningen er i gang med at undersøge potentialerne for omlægning af ca. 18 udflytterinstitutioner. Institutionerne er blevet udvalgt ved forskellige udvælgelseskriterier, som at der er en årlig udgift på over 25.000 kr. til kørsel pr. barn, samt at udflytterdelen i institutionerne er defineret som små med under 30 børn. Kørslen med en vognmand koster i gennemsnit 750.000 kr. pr. rute.

Besparselsen kunne indhentes alene ved at flytte pladserne til København. Forvaltningen planlægger dog at kunne indhente besparelsen ved andre håndtag, som er beskrevet i nedenstående tabel. Det fremgår også af tabellen, hvor mange institutioner, der bliver berørt af hvilke håndtag. I alt vil ca. 13 institutioner kunne bevare at være en hel eller delvis udflytterbørnehave, mens ca. 5 institutioner skal flytte pladserne til København.

Håndtag	Indhold	Antal berørte institutioner	Flytning af pladser til København
Samkørsel	To institutioner kører til samme udflytterbørnehave og kan derved benytte samme bus til transport.	2-4	Nej
Pladserne hjemtages	Institutioner som har en udflytterdel, men plads nok til at børnene kan blive på hjeminstitutionen i København, nedlægger udflytterdelen.	5	Ja
Færre kilometre/billigere husleje	Institutioner der kører langt vil blive flyttet til institutioner tættere på København. Besparelsen indhentes primært på kørselsudgifter. Derudover er nogle af institutionerne i dag i dyre 3. mandslejemål, hvorfor der kan indhentes en besparelse på husleje ved reetableringen tættere på København.	7	Nej
Nednormere udflytterdelen	I klynger med flere udflytterinstitutioner med tomme pladser skal antallet af udflytterpladser optimeres. Nednormeringen sker ved at slå udflytterinstitutioner sammen og tilpasse kapaciteten til det reelle behov. Alternativt kan en udflytterdel flyttes hjem	3	Delvist

	og nednormeres, hvis der plads nok på hjemmeinstitutionen i København.		
--	--	--	--

Det forventes, at effektiviseringen sker over en treårig periode fra 2016 til 2018 med et potentiale på 2,8 mio. kr. det første år og 2,3 mio. kr. de to efterfølgende år.

11. Optimering og tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet – 3,0 mio. kr. i 2016 / 8,0 mio. kr. i alt

Antallet af pladser i dagplejen har været faldende over en årrække både i den kommunale dagpleje og den private dagpleje, mens antallet af flerbørnsdagplejer og basispladser har været stigende. (Basispladser indgår i den kommunale dagplejeopgørelse).

I 2014 var der flere ressourcepladser og ubesatte pladser end tidligere, men tendensen i første kvartal 2015 viser, at dette måske er ved at vende. Årsagen hertil er blandt andet, at opsigelsesperioden for flere opsagte langtidssygemeldte er udløbet, at der nu ses en effekt af, at ordningen *pasning af eget barn* er nedlagt, samt at nogle forældre aktivt vælger at flytte deres børn fra store institutioner til dagplejen på grund af størrelsen.

Når der alligevel foreslås en besparelse på dagplejen, skyldes det, at en tilpasning af udbuddet i dagplejen er fleksibelt, det vil sige, at det er langt hurtigere at ansætte og uddanne dagplejere i takt med øget efterspørgsel, end det er at bygge nye institutioner.

Desuden er en dagplejeplads dyrere end en vuggestueplads. Princippet i forslaget er at sænke omkostningerne i dagplejen, ved at have færre ansatte. Børnene, hos de opsagte dagplejere, vil så kunne fordeles på de tilbageværende dagplejere og dermed reducere antallet af ledige helårspladser.

Det skønnes, at det er muligt at opnå en besparelse på 3,0 mio. kr. ved at have ca. syv til ti færre dagplejere ansat end i dag. Det vil samtidig betyde en reduktion i kapaciteten på 20 til 30 helårspladser.

Dagplejen har i perioden 2008 til 2015 haft følgende kapacitet:

Antal børn helårspladser	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Første kvartal 2015
Kommunal dagpleje	498	485	499	499	492	456	381	381
Flerbørns-dagpleje	102	120	162	169	171	174	170	171
Privat dagpleje	551	521	375	345	295	271	235	250
Ressource pladser	49	56	52	55	51	50	61	42
Ubesatte dagpleje og flerbørnspl.	21	23	23	25	24	31	52	25
I alt	1.221	1.205	1.111	1.093	1.033	982	899	869

12. Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet – 5 mio. kr. i 2016 / 10 mio. kr. i alt

Der er i dag bedre mulighed end tidligere for at omlægge driftsmæssige dyre pladser til billigere pladser uden at gå på kompromis med den faglige kvalitet. Det skal ses i lyset af, at udbygningen af kapaciteten på 0-5 årsområdet har betydet, at Københavns Kommune har genindført servicemålet om at tilbyde pasning inden for fire kilometer fra bopælen. Derudover vil Fremtidens Fritidstilbud formodentlig frigøre kapacitet, som kan udnyttes på 0-5 års området. Selvom der er udbygget 0-5 års kapacitet de sidste år, så er der stadig i udvalgte byområder i København behov for at udbygge yderligere pladser for fremadrettet at sikre pasningsgarantien i København.

Konkret vil forvaltningen sammenholde den nuværende og kommende pladssituation i hvert enkelt byområde og vurdere om dyre institutioner og/eller institutioner med tomme pladser kan erstattes af billigere institutionsløsninger. Det vil resultere i tre typer af konkrete forslag, hvor driftsøkonomien vurderes i forhold til pladssituationen:

- Dyre institutioner erstattes af billigere institutioner med anvendelse af anlægsmidler
- Lukning af institutioner, hvor den umiddelbare vurdering er, at kapaciteten er til stede i andre institutioner ved brug af merindskrivning/opnormering
- Lukning af dyre institutioner, hvor der er udfordringer med tomme pladser og anlæg af erstatningspladser, hvis det er i et område med merbehov.

Forvaltningen skønner, at forslagene vil kunne generere et provenu på 5 mio. kr. i 2016 stigende til 10 mio. kr. i 2017.

Det er forudsat i forslaget, at merindskrivning/opnormering i højere grad benyttes som en del af den samlede kapacitet. Der er i dag merindskrivning i udvalgte områder af byen. Merindskrivning benyttes primært ved tilsandingsproblematikker i integrerede institutioner eller ved specifikke forhold, som nødvendiggør en indskrivning udover normeringen. Merindskrivningen medfører, at gennemsnitsudgiften pr. barn falder i institutionen, som følge af at de faste udgifter til husleje og forbrug falder pr. barn. Normeringen pr. barn bliver den samme.

Merindskrivning betyder også, at behovet for nyanlæg falder. I forhold til omfanget af forventet besparelse, så svarer 10 mio. kr. i drift til ca. 8 vuggestuegrupper, hvilket igen svarer til 8 grupperum, altså i alt ca. 34 mio. kr. i anlæg.

I dag kan institutionerne ansøge om merindskrivning, og hver ansøgning vurderes af forvaltningen i forhold til behov og indskrivning i nærområdet. Samtidig har alle institutioner, via budgetmodellen, mulighed for at indskrive for op til 200.000 kr. pr. år, hvis de passer børn udover deres normering. Der er altså et muligt potentiale ved at benytte merindskrivning/opnormering som en del af den samlede kapacitet.

Muligheden for i perioder at gennemføre en merindskrivning, vil give institutionerne en mere fleksibel styring med optag af børn. En mulighed der pt. efterlyses af flere institutioner. Det vil højne kvaliteten, at der kan planlægges med merindskrivning og således sikres en stabil personalenormering hen over året, hvor for mange udsving, hvor institutionerne fyrer og hyrer skaber en lavere faglig kvalitet. Dette skal kombineres med, at man i perioder arbejder med pålagt merindskrivning, således at forvaltningen samlet set kan klare sig med mindre fri kapacitet til at opsuge udsving i børnetallet.

13. Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner – 1,2 mio. kr. i 2016 / 1,8 mio. kr. i alt

Forslaget går på at reducere antallet af weekendåbne institutioner, så kapaciteten i højere grad tilpasses til behovet. I dag er der seks institutioner med weekendåbent fordelt over byen. Ved en optælling af antal belægningsdage i de weekendåbne institutioner, har det vist sig, at udnyttelsesgraden på de weekendåbne institutioner kun er 20 % af den samlede kapacitet, som der betales for. Derfor vil det være muligt at reducere antallet af weekendåbne institutioner til tre og stadig have tilstrækkelig kapacitet til at kunne dække efterspørgslen.

Konsekvensen af forslaget er, at forældrene kan opleve at få længere til den weekendåbne institution, hvilket kan opleves som en servicereduktion. Reduktionen i antal weekendåbne institutioner har ikke nogen betydning for muligheden for at få plads i en weekendåben institution, da der fortsat vil være ledig kapacitet.

Der er umiddelbart to mulige udvælgelseskriterier i forhold til, hvilke institutioner der skal fortsætte:

- 1) De tilbageværende institutioner skal være fordelt jævnt over byen
- 2) De tilbageværende institutioner er de institutioner som har den højeste belægning

Forvaltningen vil gå i gang med at udvælge institutionerne, og have en dialog med disse inden de varsles ændret i åbningstid.

14. Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 årssområdet – 9,9 mio. kr. i 2016 / 15,0 mio. kr. i alt

I dag tildeles institutionerne uden særlige forhold midler til en åbningstid i intervallet 48 – 55 timer pr. uge. Inden for dette interval kan bestyrelsen fastlægge åbningstiden i den enkelte institution ud fra de lokale behov. Typisk har institutionerne åbent omkring de 50 timer/uge fordelt med 10 timer hver dag.

Forslaget indebærer, at åbningstiden reduceres med en time pr. uge til et interval på 47 – 55 timer pr. uge. En sådan reduktion vil medføre en

besparelse på ca. 15 mio. kr., når den mistede forældrebetaling er fratrukket.

En reduktion i åbningstiden vil betyde et lavere serviceniveau for forældrene. Erfaringen viser, at forældrene ønsker lange åbningstider og søger væk fra de institutioner, som har valgt f.eks. at lukke tidligt fredag.

Forslaget vil ikke have en konsekvens for voksen-barn-ratioen, såfremt bestyrelsen vælger at reducere åbningstiden. Bestyrelsen i den enkelte institution vil fortsat kunne fastlægge åbningstiden efter de lokale behov.

I forhold til 1. behandlingen af budgettet er besparelsen nedjusteret fra 23,6 mio. kr. til 15,0 mio. kr. som følge af en genberegning af forslagens reelle potentiale. Der er ikke ændret i forslagens indhold.

15. Måltal for konkrete forslag på daginstitutionsområdet – 20 mio. kr. i 2016 / 30 mio. kr. i alt

Forvaltningen har igangsat en inddragelsesproces med lederne på dagtilbudsområdet omkring, hvordan effektiviseringerne kan opnås. Foreløbigt er der kommet en række forslag, som kræver yderligere bearbejdning, før der kan være sikkerhed omkring opnåelsen af måltallet. BUU vil blive præsenteret for resultatet af processen med lederne d. 10. juni 2015. I bilag 5 er der en status for det foreløbige arbejde.

Ved at inddrage lederne, har målet været, at effektiviseringsforslagene var kvalificerede og gennemførlige i praksis. Der har været afholdt workshops i alle områderne med udvalgte ledere. Lederne er gået meget konstruktivt til opgaven, og der er fremkommet en række forslag. Det har imidlertid vist sig, at lederne primært er kommet med forslag, der kræver bearbejdning eller videre analyse, før de er implementerbare til budget 2016.

Forvaltningen foreslår derfor, at der frem til budgetforhandlingerne arbejdes videre med forslagene i tre spor. Det første spor er en videre kvalificering af de af ledernes forslag, som udvalget ønsker, at der arbejdes videre med. Det andet spor tager udgangspunkt i, at besparelsen på 20 mio. kr. i 2016 stigende til 30 mio. kr. i 2017 under alle omstændigheder skal implementeres. Her vil der være en dialog med lederne om, hvordan de konkret har tænkt sig at implementere besparelsen. Endelig forventes det, at den igangværende analyse af udgifterne til dagtilbud og hvorfor prisen er højere i Københavns kommune, kan give noget konkret viden om, hvor der potentielt kan effektiviseres.

Skoler

Der er på skoleområdet forslag til besparelser, effektiviseringer og omprioriteringer for 30,8 mio. kr. i 2016 og 80,2 mio. kr. i alt ved fuld implementering. Det er betydelige beløb, og det er forvaltningens opfattelse, at besparelserne bør følges af budgettildelinger på flere af de områder, som besparelserne berører, så der er tale om omprioriteringer og mere effektiv brug af midlerne.

Forslagene falder i fem kategorier

- Større og mere robuste skoler
- Skoler med særlige profiler
- Besparelser og omlægninger på tosprogsområdet
- Justering af skolemadsordningen (EAT)
- Bydækkende institutioner

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
16	Skoler	Måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet	8,3	11,7	0,0	0,0
17	Skoler	Sammenlægning af skoler	0,0	2,9	3,0	0,0
18	Skoler	Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynamoer	8,0	11,3	0,0	0,0
19	Skoler	Heldagsskoler	1,4	1,9	0,0	0,0
20	Skoler	Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering	0,2	1,5	0,0	0,0
21	Skoler	Afskaffelse af tosproget undervisning	3,4	6,2	0,0	0,0
22	Skoler	Omprioritering og effektivisering af undervisningen i dansk som andetsprog	4,2	5,8	0,0	0,0
23	Skoler	Skolemad (EAT) - midlertidig reduktion af bevilling	1,0	-1,0	0,0	0,0
24	Skoler	Skolemad (EAT) - Prisstigning på 1 kr. pr. måltid	1,0	0,0	0,0	0,0
25	Skoler	Skolemad (EAT) - Reduktion i muligheden for tilskud	0,0	2,0	0,0	0,0
26	Skoler	Pædagogisk IT - Afskaffelse af "kuffertordningen"	0,5	0,0	0,0	0,0
27	Skoler	Pædagogisk IT - vedligeholdelse af Artillerivej 126	0,2	-0,2	0,0	0,0
28	Skoler	Pædagogisk IT - Mindre behov for investering i ny IT	0,5	0,0	0,0	0,0
29	Skoler	Billedskolen	0,1	0,0	0,0	0,0
30	Skoler	Musikskolen	0,1	0,0	0,0	0,0
31	Skoler	Sangskolen	0,2	0,5	0,0	0,0
32	Skoler	Ungdomsskolen - samling af administrative opgaver	0,4	0,0	0,0	0,0
33	Skoler	Ungdomsskolen - afskaffe Ungdomsskolens medfinansiering af valgfagsundervisning	0,9	0,0	0,0	0,0
	Skoler i alt		30,4	42,6	3,0	0,0

16. Måltal for konkrete effektiviseringer på skoleområdet – 8,3 mio. kr. i 2016 / 20,0 mio. kr. i alt

Til 1. behandlingen af Budget 2016 blev BUU præsenteret for et effektiviseringsforslag på 10 mio. kr. betegnet ”Større skoler”, der tog udgangspunkt i en generel stigende skolestørrelse gennem de seneste 6 år. BUU bad forvaltningen revurdere området og vende tilbage med et konkret måltal som på dagområdet.

Forvaltningen vurderer, at der er et økonomisk potentiale på op mod 40 mio. kr. som følge af højere klassekvotienter, der er muligt på grund af større skoler med flere spor. Dette beløb tager dog ikke højde for de pædagogiske udfordringer og det ressourcetræk en større klassestørrelse samtidig kan betyde. Derfor foreslår forvaltningen en besparelse på 20 mio. kr. med virkning fra skoleåret 2016/17 for at tage højde for de udfordringer en højere klassekvotient medfører. Der har været en decentral dialog med en gruppe af skoleledere og administrative ledere. De udtrykte, at større skoler og klasser skaber større muligheder for effektiv økonomistyring, men at det også er vigtigt tage højde for de udfordringer større klasser medfører.

Den nuværende bevillingstildelingsmodel for skolerne trådte i kraft i 2008. Året efter blev den justeret med bl.a. indførelse af garantibevisning for at sikre, at skoler med lav klassekvotient får tilstrækkelig stor bevilling til at kunne gennemføre undervisning i 1.-9. klasse med det kommunale minimumstimetal. Modellen blev også justeret med en forøgelse af bevillingen til undervisningspersonale for alle skoler uanset størrelse, der blev finansieret ved en reduktion af elevsatsen. Dermed blev der flyttet midler fra større skoler til mindre skoler. Ændringen i bevillingen blev foretaget, da modellen ramte de små skoler for hårdt.

Siden da er skolerne i gennemsnit vokset i størrelse. En større skole vil alt andet lige have større mulighed for en fornuftig klassesdannelse, og klassekvotienten på fuldt udbyggede skoler er også vokset med ca. 3% over årene. Skolernes mulighed for en mere effektiv drift og mere bæredygtig økonomi er sket uden en tilsvarende reduktion af bevillingen.

Større klasser kan samtidig resultere i en række pædagogiske udfordringer og omkostninger. Med større klasser vil der i højere grad være behov for midler til holddannelse og tovoksenordning. Flere skoleledere nævner omkostningen ved undervisningsdifferentiering, der alt andet lige bliver større med flere elever med forskellige udfordringer og behov i klasserne. De påpeger, at den ekstra luft i økonomien ofte bliver brugt til inkluderende indsats. Det skal bemærkes, at skolerne fik tilført midler til ressourcecentre og inklusionspædagoger i forbindelse med Specialreformen 2.0, og midlerne fra de tidligere gruppeordninger og enkeltintegration blev fordelt til skolerne fra skoleåret 2013/14. Det er midler skolerne fortsat får tildelt via elevsatsene.

En effektivisering på skoleområdet vil indarbejdes som en forudsætning i en ny bevillingstildelingsmodel, hvor det ligeledes vil vurderes, hvordan der kan tages højde for de udsatte skoler, der af forskellige årsager har en meget lav klassekvotient og tildeles garantibevisning.

17. Sammenlægning af skoler – 0 mio. kr. i 2016 / i alt 5,9 mio. kr.
Realiseringen af forslaget fulde potentiale på 5,9 mio. kr. indebærer sammenlægning af Hyltebjerg Skole med Vanløse Skole og sammen-

lægning af Lykkebo Skole med Hanssted Skole. Driftspotentialet kommer af, at skolerne efter en sammenlægning får bedre mulighed for en effektiv klassesdannelse, og mulighed for at spare på ledelse og administration m.v. efter sammenlægningen er gennemført.

I forhold til 1. behandlingen er potentialet nedskrevet fra 9,7 mio. kr. til 5,9 mio. kr. Det skyldes, at der ved 1. behandlingen var indregnet en sammenlægning af Ellebjerg, Bavnehøj og Skolen i Sydhavnen. Potentialet i Sydhavnen hænger sammen med den model, der vælges for dette område. Oprettelse f.eks. et skolesamarbejde i Sydhavn mellem Ellebjerg, Bavnehøj og Skolen i Sydhavnen, kan der ikke forudsættes samme driftspotentiale, idet der fortsat vil være tre skoler med egen ledelse m.v.

Udover den årlige driftsbesparelse er der, løst anslået, en mulig anlægsbesparelse på ca. 140 mio. kr. i Vanløse, idet en sammenlægning af Vanløse og Hyltebjerg skoler, vil give mulighed for at spare en udvidelse af Husum Skole og der er endvidere anlægspotentialer i Sydhavn, idet Bavnehøj og Ellebjerg Skoler i nogen grad kan medvirke til at dække behovet for kapacitet i Sydhavn, hvis der findes en model for skolerne i dette område, hvor kapaciteten på Bavnehøj og Ellebjerg kan udnyttes mere intensivt end i dag.

Anlægsbeløbets størrelse kan dog ikke fastlægges, før der er foretaget en konkret undersøgelse af skolebygningerne og af, hvilke anlægsomkostninger der må påregnes til bygningsmæssige tilpasninger som følge af en sammenlægning, skolesamarbejder eller andre løsninger.

En skolesammenlægning, eller oprettelse af et skolesamarbejde, skal godkendes i Borgerrepræsentationen senest 1. marts forud for det skoleår, hvor sammenlægningen skal træde i kraft i august. Forslagene skal forinden i en forlænget høring hos de berørte skolebestyrelser, samt i offentlig høring via annoncering i lokalaviser m.v.

Før der træffes beslutning om at sende forslag i høring, foreslås det, at forvaltningen undersøger de anlægsmæssige konsekvenser af sammenlægningerne eller skolesamarbejdet nedenfor. Herunder øvrige anlægskonsekvenser i forhold til indretning af Fremtidens Fritidshjem og Helhedsrenovering af skolebygningerne. På denne baggrund er det forvaltningens vurdering, at sammenlægningerne eller oprettelse af et skolesamarbejde, tidligst kan finde sted til skoleåret 2017/18.

Forvaltningen præsenterede på grundlag af tal og opgørelser for kommunens skolevæsen i 2013 en analyse for BUU om betydningen af skolestørrelser. Der kunne på det foreliggende grundlag ikke ses en sammenhæng mellem:

- skolestørrelse og elevernes tilfredshed med at gå i skole
- skolestørrelse og resultater ved folkeskolens prøver

- antal ansatte og skolernes gennemsnitlige medarbejderarbejdertilfredshed
- skolestørrelse og ansattes sygefravær

Der er til gengæld en række andre forhold, som efter forvaltningens vurdering generelt taler for større skoler eller sammenlægninger, og at afgørelser herom bør bero på konkrete afvejninger. Store skoler giver:

- bedre mulighed for at indfri kravet om undervisningskompetence og mulighed for etablering af fagteam
- større robusthed ved lærerfravær, da den manglende kompetence med større sandsynlighed kan dækkes af andre.
- bedre mulighed for holddannelse, linjeopdeling og valgfag.
- bedre mulighed for gennem classesammenlægninger at optimere klassestørrelsen, hvilket forbedrer skolernes pædagogiske råderum.

En afledt effekt af store skoler, som kan tale imod store skoler kan være, at skoledistriktet bliver stort, hvilket kan forringe trafikikkerheden og betyde længere transporttid. Ligeledes fremføres det jævnligt at børn oplever mindre enheder som mere trygge og overskuelige. På store skoler kan der derfor være behov for, at der arbejdes med skolens fysiske rammer og organisering, og at der kommunikeres hensigtsmæssigt om disse forhold. De ovennævnte opfattelser af tryghed og skolestørrelse kan dog ikke bekræftes målinger fra Københavnerbarometeret, hvor eleverne fra både store og små skoler udtaler sig om tilfredshed og mobning.

Nedenfor ses tre forskellige forslag til skolesammenlægninger eller oprettelse af skolesamarbejder.

a. Sammenlægning af Hyltebjerg Skole og Vanløse Skole

En sammenlægning af de to nærliggende skoler i Vanløse til en samlet skole har et fagligt potentiale, såvel som et socialt og økonomisk potentiale. Det faglige potentiale er beskrevet ovenfor. Det sociale potentiale ligger i, at der i dag er forskel på elevsammensætningen imellem de to skoler, målt på socioøkonomiske baggrund (ESCS) og det økonomiske potentiale gælder såvel i forhold til kapacitet og anlæg som for skolens driftsøkonomi.

De to skoler er placeret tæt ved hinanden i Vanløse, hvor der jf. behovsprognosen (BUU juni 2014) er behov for et spor mere. Begge skoler er anlagt med en kapacitet på 3 spor (i alt 6 spor), men særligt i Vanløse Skoles distrikt er der en del mindre lejligheder, hvilket er medvirkende årsag til, at der er udsivninger fra denne skole, mens Hyltebjerg Skole har flere villaer og et mere stabilt elevgrundlag med færre flytninger og udsivninger. Samlet set er udsivningen fra skolerne dog tilstrækkelig til, at skolen efter en sammenlægning vil kunne optage 7 spor i indskolingen og foretage classesammenlægninger f.eks.

på mellemtrin eller i udskoling, hvormed kapaciteten af skolebygningerne udnyttes optimalt og behovet for udvidelse af kapaciteten i området kan dækkes, med mindre der sker ændringer i søgemønsteret eller nye befolkningsprognoser viser en ny udvikling.

En sammenlægning af disse to skoler giver dermed en mere blandet elevsammensætning i grunddistriktet, end skolerne repræsenterer i dag hver for sig. Den bedre kapacitetsudnyttelse giver endvidere mulighed for at udvide skolens distrikt og via distriktsændringer at dække behovet for kapacitet på Husum Skole.

Begge skoler har i dag, hver især, økonomiske udfordringer og er på økonomisk handleplan, og der gives garantibevilling til Vanløse Skole på grund af lave klassekvotienter i nogle af klasserne. En sammenlægning giver mulighed for mere optimal driftsøkonomi med større klassestørrelser og potentialer i forhold til administration og ledelse. Børne- og Ungdomsforvaltningen har beregnet driftspotentialet til 3,2 mio. kr. årligt, når sammenlægningen træder i kraft.

b. Ellebjerg Skole, Bavnehøj Skole og Skolen i Sydhavn

Skolerne indgår i dag i et forpligtende samarbejde som tre selvstændige skoler (BUU 1.6.2011). Samarbejdet er iværksat for at styrke skolerne og sætte udvikling i gang og gøre skolerne mere attraktive over for forældrene bosat i områderne.

Givet skolernes fortsatte udfordringer i forhold til elevsammensætning, rekruttering, pædagogisk udvikling og driftsøkonomi, foreslås at Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejder videre med afdækning af løsningsmuligheder for de tre skoler.

Eksempelvis kan et tættere skolesamarbejde med f.eks. fælles udskoling løse en del af behovet for ny skolekapacitet i Sydhavn og kan blive en katalysator for at binde områderne mere sammen. Skolerne ligger i en indbydes afstand på 1 – 2 km skarpt adskilt af væsentlige trafikale barrierer bestående af Københavns hovedindfaldsveje, som i givet fald skal løses. Beboersammensætningen i områderne adskiller sig fra hinanden og elevsammensætningen på skolerne er med forholdsvis mange tosprogede på Ellebjerg og Bavnehøj og færre på Skolen i Sydhavn. En sammenlægning, eller et samarbejde i udskoling, vil medføre mere robust og bedre driftsøkonomi på Ellebjerg og Bavnehøj.

Skolerne er anlagt med en kapacitet til 3 spor hvert sted (9 spor i alt). Elevunderlagt til Ellebjerg og Bavnehøj er stabilt, men søgningen har gennem en periode været vigende og der er derfor uudnyttet plads på de to skoler. I Sydhavn har boligudbygningen derimod medført en tilvækst i elevunderlaget der betyder, at skolen til august 2015 skal oprette 4 spor. Den fortsatte boligudbygning i Sydhavn ventes med tiden at give i alt 6 spor, altså tre spor mere end skolen i Sydhavn kan

rumme. En skolesammenlægning, eller et skolesamarbejde med de tre skoler vil betyde, at en del af elevtilvæksten inde i Sydhavn løses ved at en del af børnene fra Sydhavn skal på Bavnehøj, eller Ellebjerg Skole.

Et skolesamarbejde i f.eks. udskoling medfører, at Ellebjerg og Bavnehøj Skole bedre kan undgå klasser med få elever i udskoling og dermed en mere robust økonomi.

c. Sammenlægning af Lykkebo Skole og Hanssted Skole

En sammenlægning af Lykkebo og Hanssted Skole i Valby har et driftsøkonomisk potentiale, samt et potentiale i forhold til at få blandet elevsammensætningen mere (ESCS).

Skolerne er beliggende i Valby op ad Vigerslevvej og med ca. 850 meter imellem skolerne. Hanssted er bygget til 2 spor og Lykkebo til 3 spor. Skolerne er beliggende i et område, hvor der i dag ikke er tilvækst af elever, men Lykkebo Skoles distrikt dækker store dele af Grønttorvet, hvor der er planlagt nye boliger. Lykkebo Skole har gennem en længere periode haft vigende søgning, og der er derfor i dag en uudnyttet kapacitet på skolen, som senere skal tages i anvendelse når boligerne på Grønttorvet bygges. En sammenlægning af skolerne, har ikke et anlægspotentiale, idet sammenlægningen ikke udvider kapaciteten eller løser et kapacitetsbehov i området.

Den vigende søgning til Lykkebo Skole er hovedårsag til, at skolen modtager garantibevilling. Lykkebo er den skole, der de seneste 7 år har modtaget mest i garantibevilling (8 mio. kr. i alt). Garantibevillingen udgør i 2015 5 % af skolens samlede bevilling, og skolen har dermed meget få midler til undervisningspersonale til brug ud over gennemførelse af undervisningen med det vejledende timetal. En sammenlægning med Hanssted Skole vil skabe en stor skole med mulighed for fornuftig klassedannelse og bedre økonomiske forudsætninger og muligheder for Lykkebo Skole. Potentialet i driftsøkonomien er beregnet til 3,8 mio. kr. årligt efter sammenlægningen. Sammenlægges skolerne ikke, kan det dog forventes at boligerne på Grønttorvet vil medvirke til flere elever på Lykkebo og dermed en bedre driftsøkonomi på denne skole, når disse boliger opføres og indflyttes.

Givet afstanden imellem skolerne bør det undersøges, under hvilke scenarier en sammenlægning kan foretages, forinden forslaget sendes i høring og herunder bør det belyses, hvilke anlægsmæssige omkostninger en sammenlægning betyder for skolen. Skal skolerne tilpasses en sammenlægning med f.eks. indskoling og udskoling må forventes anlægsgiften dertil. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at Hanssted Skoles bygninger er fredede og derfor vanskeligt kan tilpasses til en sammenlagt skole.

Skoler med særlige profiler

18 skoler modtager i dag en særskilt bevilling til at have en særlig profil som enten kommunal profilskole, lokal profilskole, udskolingsdynamo eller heldagsskole.

Folkeskolereformen har betydet en øget mulighed for alle skoler at profilere sig og på den baggrund vurderer forvaltningen, at der ikke længere er behov for at bevare en særlig profileringsbevilling til nogle udvalgte skoler, mens andre skoler ikke modtager sådanne ressourcer. Folkeskolereformen har også betydet et øget timetal, og heldagsskolernes særbevilling har bl.a. været brugt til et øget timetal frem til den fulde implementering af Folkeskolereformen.

18. Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynamoer – 6,4 mio. kr. i 2016 / 15,4 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer en besparelse på bevillingen til de kommunale profilskoler, lokale profilskoler og udskolingsdynamoerne. Bevillingen er på 23,6 mio. kr. årligt.

En del af folkeskolerne i København har et kommunalt besluttet særpræg, og de modtager en ekstra bevilling som følge deraf. Disse skoler er med til at brede det samlede skoletilbud ud samtidig med, at de kommunale profilskoler og udskolingsdynamoerne er forpligtiget til at udvikle særlige faglige områder for hele det københavnske skolevæsen. Målsætningen med kommunale profilskoler har været en ambitiøs videnscenterfunktion, der ikke er lykkedes i så høj grad, som det oprindeligt var ønsket.

Med folkeskolereformen har alle kommunens skoler, og altså ikke kun skoler med kommunalt besluttet særpræg, fået øget mulighed for at udvikle sig bl.a. gennem udbud af valgfag, indholdet i den understøttende undervisning og åben skole.

Der vil også fremadrettet være brug for at understøtte områder, hvor der er behov for særlig udvikling af de københavnske skoler. Det kan fx være inden for matematik, Dansk som andetsprog eller inkluderende læringsmiljøer. Besparelsen er reduceret siden 1. behandlingen fra 23,6 mio. kr. til 15,4 mio. kr., da udvalget ønskede, at forvaltningen ved 2. behandlingen præsenterede et bud på, hvordan dette behov kunne imødekommes. Forvaltningen foreslår derfor følgende model til at håndtere dette behov:

Oprettelse af 6 kompetencecentre

Formålet med kompetencecentrene er at fremme, at inspiration på udvalgte områder breder sig videre til de øvrige skoler i kommunen. Centrenes indsats skal knyttes til forvaltningens øvrige supportindsatser, og der skal i højere grad være en gensidig forpligtigelse omkring brugen af kompetencecentre end tilfældet er i dag med profilskolerne. Det indebærer, at der skal laves konkrete aftaler mellem kompetencecentrene og de øvrige involverede skoler, således at det er

klart, hvem der har ansvaret for hvad, og hvordan en given indsats forankres på den enkelte skole.

Valg af temaer til de seks centre bygger dels på en undersøgelse blandt skolelederne og dels på forvaltningens samlede vurdering af, hvor de københavnske skoler generelt har et særligt udviklingsbehov. Det foreslås, at kompetencecentrene skal dække følgende områder: 1) Matematik, 2) Sprog – herunder Dansk som andetsprog, 3) Idræt og bevægelse, 4) Kreativ/praktisk-musisk, 5) Udskolingen og 6) Inkluderende læringsmiljøer. Udover de nævnte temaer, er der også behov for fortsat at fremme vidensdeling på det naturfaglige område. Det vurderes, at denne opgave kan varetages indenfor forvaltningens eksisterende indsats og funktioner som blandt kommer til udtryk i naturfagssatsningen og Bæredygtig Udvikling.

Kompetencecentrene skal bl.a. tilbyde andre skoler vejledning, sparring, inspiration og aktionslæringsforløb. Opgaverne kan variere fra et enkeltarrangement til en længerevarende, gennemgribende indsats. Ydelserne skal være let tilgængelige for lærere og ledere. Det er målet, at der med indsatsen sker en kompetenceopbygning på de enkelte skoler. Udover at arbejde ift. enkeltskoler og dermed bringe gode idéer og erfaringer med sig, skal kompetencecentrene oprette og understøtte netværk på tværs af skolerne. Det enkelte Kompetencecenter kan delvis frikøbe lærere inden for centrets felt fra andre skoler, således at de nødvendige kompetencer i så høj grad som muligt er til stede og tilgængelige.

Det foreslås, at der årligt afsættes 1,2 mio. kr. til hvert kompetencecenter (i alt 7,2 mio. kr.) samt 0,5 mio. kr. til opstart pr. skole (i alt 3 mio. kr.). Desuden 1 mio. kr. årligt til understøttelse af decentrale udviklingsbehov, fx netværksdannelse. I 2016 vil udgiften være $5/12$ af 7,2 mio. kr. = 3 mio. kr. + 3 mio. kr. (opstart) + $5/12$ af 1 mio. kr. (decentrale udviklingsbehov) = 417.000 kr. I alt en udgift i 2016 på 6,4 mio. kr. Fra 2017 og frem vil udgiften være 8,2 mio. kr. årligt.

Det er i beregningen af besparelsen for 2016 forudsat, at engangsudgifterne til opstart finansieres af investeringspuljen i ØKF.

19. Heldagsskoler – 1,4 mio. kr. i 2016 / 3,3 mio. kr. i alt

Forslaget omhandler et delvist bortfald af særbevillingerne til heldagsskolerne. Særbevillingen udgør i alt ca. 4,4 mio. kr., og det foreslås at der bortfalder 3,3 mio. kr. af bevillingen i alt med fuld effekt fra 2017.

De berørte skoler er Tingbjerg Skole og Nørre Fælled Skole som modtager en særbevilling som heldagsskoler, der skal anvendes til flere timer (35 timer på alle klassetrin) samt madordning. Herudover er fritidstilbuddet på heldagsskolerne gratis for skolernes elever.

Forslaget indebærer at særbevilling til øget timetal og gratis fritidstilbud på Nørre Fælled Skole bortfalder. De to heldagsskoler vil derved

fra og med skoleåret 2016/2017 have samme timetal som kommunens øvrige skoler. Det vil give en årlig besparelse på ca. 2,5 mio. kr. En afskaffelse af det gratis fritidstilbud på Nørre Fælled Skole forventes derudover at give en indtægt på ca. 800.000 kr. årligt.

I forhold til 1. behandlingen er besparelsen reduceret fra 6,0 mio. kr. til 3,3 mio. kr. Heldagsskolerne ligger i socialt belastede områder. Heldagsskolerne, særligt Tingbjerg Skole, vil fortsat fremover have udfordringer grundet skolernes geografiske placering. Det foreslås derfor, at der fortsat gives midler til madordning, og at eleverne på Tingbjerg Skole fremover fortsat kan deltage gratis i fritidstilbud. En fortsættelse af madordning på det nuværende niveau koster ca. 1,9 mio. kr. årligt.

Heldagsskolerne modtager i sin almene budgettildeling via elevsatsen midler til to-voksenordninger og specialundervisning af elever. Herudover får skolerne i sin almene budgettildeling midler til sociale kriterier og tosprogede elever, som bl.a. skal bruges til undervisning af socialt udsatte elever samt sprogindsats. Skolerne har derfor i sin almene budgettildeling i forvejen midler, der skal sikre, at der kan tages hånd om skolernes svage elever.

20. Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering – 0,2 mio. kr. i 2016 / 1,7 mio. kr. i alt

Modtagelsesklasser er for nytilkomne tosprogede elever, som slet ikke taler dansk. Eleverne kan gå i modtagelsesklasse i max. to år, hvorefter de udsluses til almindelige klasser eller andre skoletilbud. Sigtet med modtagelsesklasser er at bibringe eleverne de basale dansksproglige forudsætninger og gøre dem i stand til at følge undervisningen i en almindelig klasse.

Den nuværende tildelingsmodel bygger på en fast normering på 12 elever i hver klasse, og det er uanset det faktiske antal elever i klassen. Forvaltningen er ved at udarbejde et bud på en ny tildelingsmodel, som er aktivitetsstyret, og som samtidig giver incitament til en hurtigere udslusning fra modtagelsesklasse til normalklasser, når det er til gavn for den enkelte elev. I arbejdet med ny tildelingsmodel ses også på visitationen til modtagelsesklasser. Formålet er at lave en model, der i højere grad end i dag sikrer, at eleverne får det rettet tilbud så hurtigt som muligt.

Forvaltningens forventning er, at en ny tildelingsmodel sammen med en ændret visitationspraksis og ikke mindst en pædagogisk udvikling af området kan reducere omkostningerne, uden at det går ud over kvaliteten for eleverne.

21. Afskaffelse af tosproget undervisning – 3,4 mio. kr. i 2016 / 9,6 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer, at der ikke længere bevilges penge til skolerne til tosproget undervisning varetaget af tosprogede lærere.

Udviklingen i den sproglige mangfoldighed i skolerne betyder, at eleverne typisk ikke har to adskilte sprog, som de gør brug af henholdsvis derhjemme og i skolen. Det betyder, at der ikke længere er det samme behov for tosproget undervisning, som da ordningen blev etableret.

Den oprindelige idé bag etableringen af tosproget undervisning var, at der i en klasse med en gruppe elever med samme modersmål blev tilknyttet en lærer med tilsvarende modersmål. Denne lærer underviser dermed børnene både på deres modersmål og dansk. Virkeligheden i dag er imidlertid, at mange skoleklasser har en stor sproglig mangfoldighed med elever med mange forskellige sproglige baggrunde. De tosprogede lærere har enten arabisk, tyrkisk, somali, urdu eller albansk som modersmål.

Bevillingen til tosproget undervisning går øremærket til aflønning af de tosprogede lærere.

Konsekvensen på skoler, hvor der i dag er tosprogede lærere, vil for nogle elevers vedkommende være, at de vil miste kontakt til en tosproget lærer, som i nogle tilfælde taler elevens modersmål. Det vurderes dog ikke at betyde en forringelse af elevernes udbytte af deres skolegang.

22. Ændring af tildelingsmodel til tosprogede elever – 4,2 mio. kr. i 2016 / 10,0 mio. kr. i alt

BUU besluttede på sit møde d. 24. september 2014, at der fra august 2016 skal ske en omfordeling fra skole til dagområdet på 10 mio. kr. samt en ændring af tildelingskriterierne til skolerne på tosprogsområdet. Dette er for at investere i tidlig indsats overfor tosprogede børn i daginstitutioner, som samtidig vil aflaste skolernes arbejde med børnene senere. Baggrunden for sidstnævnte er, at den nuværende tildelingsmodel har nogle klare udfordringer, herunder at ressourcen til den tosprogede elev udløses uden nogen form for vurdering af barnets behov, at definitionen på ”tosprogethed” er usikker, og at alle typer af tosprogethed (også vestlig) i børnehaveklassen i sig selv er ressourcudløsende, mens det kun er ikke-vestlig tosprogethed som udløser ressourcer i 1. - 9. klasse.

For at håndtere udfordringerne i den nuværende model blev det på BUU mødet besluttet, at der fremover tildeles på baggrund af følgende principper:

1. Tildelingen skal fokusere på elever med sproglige udfordringer og ikke kun antallet/andelen af tosprogede elever
2. Tildelingen skal være gennemskuelig og ensartet
3. Tildelingen skal bygge på en positiv incitamentsstruktur
4. Tildelingen skal i et vist omfang være tidsbegrænset ift. den enkelte elev.

Forvaltningen er ved at udvikle bud på en ny tildelingsmodel med forventet ikrafttræden august 2016. Modellen bygger delvis på erfaringer fra Aarhus Kommune, som har en tildelingsmodel, der bygger på resultaterne af sprogvurderinger ved skolestart, en mindre tildeling pr. tosproget elev uafhængigt af behov og en tidsbegrænset tildeling. Det springende punkt i en fremtidig model er, om det kan sikres, at sprogvurderingerne dels giver et validt resultat, og dels at alle relevante børn bliver vurderet. Samtidig skal der udvikles sprogvurderinger for elever der kommer til de københavnske skoler senere end ved skolestart. Erfaringerne fra Aarhus vil blive inddraget i denne forbindelse.

Ved implementeringen af en ny tildelingsmodel kan der være et effektiviseringspotentiale pga. den planlagte tildeling på baggrund af behov. Andelen af elever i København, som modtager undervisning i dansk som andetsprog (DSA), er nemlig ifølge skolernes egne indrapporteringer til Undervisningsministeriet, gået fra 16,4 pct. i skoleåret 2011/2012 til 13,7 pct. i skoleåret 2013/2014. Faldet ses også afspejlet i, at der i perioden 2009 til 2014 er sket et fald i antal timer, som lærere underviser i DSA.

Nedgangen skyldes efter forvaltningens vurdering, at der i et vist omfang er sket en omlægning af DSA-indsatsen, som i stigende grad varetages i almenundervisningen. Nedgangen har ikke ledt til reduktion i tildeling af midler. Det er således forvaltningens vurdering, at der med faldet i elever, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, er rum for at reducere bevillingen til skolerne på baggrund af tosprogs-kriterier. Den øgede fokusering på tidlig indsats, som BUU har truffet beslutning om senest ifm. sagen om sprog og integration d. 24. september 2014, forventes fremadrettet at reducere behovet for en særlig indsats ift. de tosprogede elever.

Forslaget indebærer, at det hidtidige beløb til skolerne på baggrund af tosprogs-kriterier reduceres med 10 mio. kr. (udover de 10 mio. kr. som BUU allerede har besluttet skal flyttes til tidlig indsats). Det nuværende beløb byggende på tosprogs-kriterier er knap 90 mio. kr.

Skolemad (EAT)

I dag har 59 ud af 65 københavnske skoler en madordning (heri indgår specialskoler) eller har en anlægsløsning på vej (bevillingen er besluttet). I Københavns Kommune er der to skolemadsmodeller:

- EAT, som er en model med centralt produceret mad, der dagligt leveres til skolerne, færdigtilberedes i en skolebod og udleveres til de elever, der har bestilt skolemad.
- Madskole-modellen, hvor skolen har eget produktionskøkken, køkkenpersonale og kantine, hvor eleverne spiser.

I begge modeller er der brugerbetaling. Forældre med meget lav indkomst kan få et økonomisk tilskud til skolemaden. En stor del af den

samlede skolemadbevilling går til de udgifter pr. måltid, som ikke dækkes af forældrebetaling. Stiger salget, bliver ordningen således dyrere. I starten af hvert år budgetteres med en stigning i salget, så et eventuelt mersalg kan håndteres indenfor den afsatte bevilling.

Børne- og Ungdomsforvaltningen er i gang med at analysere på vægtingen imellem de to ordninger, herunder om det vil give en effektivisering at omlægge EAT-ordninger til madskoler, på de skoler der har plads til dette. Kapaciteten i en EAT-bod er begrænset, hvilket betyder, at der maksimalt kan laves mad til ca. 250 elever. På madskoler med optimal indretning kan der laves mad til alle elever på skolen. Ud fra et driftsøkonomisk perspektiv, er en madskole samlet set billigere i drift, selvom der laves betydeligt flere portioner. Forvaltningen vil arbejde videre med et ønskeforslag til budget 2016 frem til BUU's møde den 10. juni.

Nedenfor beskrives mulige besparelser på skolemaden:

23. Den årlige driftsbevilling (midlertidig besparelse) – 1,0 mio. kr. i 2016 / 0,0 mio. kr. i alt

De seneste år har der været et mindreforbrug på skolemaden, da salget af forskellige årsager ikke er steget som forventet. I 2014 drejede det sig om ca. 1 mio. kr. Mindreforbruget afhænger dog af, i hvor høj grad salget stiger i løbet af året. Der er mange faktorer, der kan påvirke salget. Det drejer sig f.eks. om antallet af dage, boden har lukket, retternes popularitet, den køkkenansvarliges ambitioner mv. Der arbejdes desuden fra forvaltningens side løbende på, at øge salget.

Mindreforbruget kan derfor indgå som besparelse, så længe salget ikke stiger som tilsigtet. Hvis der derimod sker bare en mindre stigning i salget i løbet af det givne år, vil der blive behov for at øge bevillingen igen for at kunne opretholde den besluttede skolemad. Derfor er der også kun foreslået en et-årig besparelse i 2016.

24. Prisstigning på 1 kr. (4-5 %) pr. måltid – 1,0 mio. i 2016 / 1,0 mio. kr. i alt

Skolemaden koster enten 24 kr., 22 kr. eller 19 kr. pr. måltid. Idet Københavns Kommune har besluttet, at alle børn skal have mulighed for at få skolemad, kan man ansøge om at få EAT gratis eller til nedsat pris. Familier med lav indkomst kan søge om tilskud til skolemaden, sådan at der kun betales mellem 0 og 10 kr. for maden pr. barn. Tilskudsordningen gælder på alle skoler med madordning.

En prisstigning på 1 kr. pr. måltid vil medføre en samlet besparelse på ca. 1 mio. kr. om året under forudsætning af, at der fortsat sælges 1 mio. måltider pr. år. Prisen på skolemaden blev senest justeret i 2013 til den nuværende pris. En prisstigning som den foreslåede med ikrafttrædelse fra 2016 vil følge den generelle prisstigning (P/L) i perioden, og der er tale om en mindre justering. En prisstigning kan medføre, at den gruppe kunder, der kun lige akkurat har råd til skolemaden, vil

falde fra. Der er dog på mange skoler en større efterspørgsel end det, der maksimalt kan håndteres, og der vil derfor formodentlig komme nye kunder til, der bedre har råd til skolemaden.

25. Tilskudsordningen – 0 kr. i 2016 / i alt 2,0 mio. kr.

I budget 2014 blev det besluttet at udvide tilskudsordningen til skolemad, så det ikke kun er familier med den allerlaveste indkomst, der kan få tilskud. Udvidelsen betyder, at et barn fra en familie, hvor begge voksne er på kontanthjælp, kan købe skolemad til 15 kr. pr. måltid. Ordningen bliver først indført i 2017.

Der blev i budget 2014 afsat i alt 15,2 mio. kr. til både udvidelse af antallet af skoler med skolemad og udvidelse af tilskudsordningen. Besparelsen indhentes ved at undlade udvidelsen af tilskudsordningen, hvilket giver en samlet besparelse på 2,0 mio. kr.

Bydækkende institutioner

Der er konkrete forslag fra de bydækkende enheder Pædagogisk IT, Billedskolen, Musikskolen, Sangskolen og Ungdomsskolen for i alt 3,3 mio. kr. Deres samlede budget er på 169 mio. kr. med et måltal på 3,2 mio. kr.

26. Effektivisering på Pædagogisk IT - Afskaffelse af aftale om distribution, kørsel og depotfunktion ("Kuffertordningen") – 0,5 mio. kr. i 2016 / 0,5 mio. kr. i alt

BUF har en aftale med Professionshøjskolen UCC, Center for Undervisningsmidler om at varetage distributionsopgaver og kørsel af materialer til skoler og undervisningsinstitutioner, områdekontorer mm. Ordningen går tilbage til en tid, hvor man ikke havde digital distribution og forslås derfor udfaset pr. 1. januar 2016.

Det er Pædagogisk IT (PIT), der varetager ordningen for Børne- og Ungeforvaltningen. De materialeudsendelser PIT anvender distribution og kørsel til kan uden videre indeholdes i det almindelige kontorbudget.

Der forventes at kunne effektiviseres 0,65 mio. kr., men der vil en følgeudgift på ca. 0,15 mio. kr. i forbindelse med afskaffelsen af ordningen, som giver en nettoeffektivisering på 0,5 mio. kr. Følgeudgiften vedrører at EAT skal tegne en ny aftale, der vurderes til at kunne koste ca. 0,15 mio. kr.

27. Effektivisering på Pædagogisk IT (Besparelse på bygningsvedligeholdelse, Artillerivej 126) – 0,2 mio. kr. i 2016 / 0,0 mio. kr. i alt

Det er planen, at nedrivningen af Artillerivej 126 skal påbegyndes senest foråret 2017. Da Område Amager allerede fraflytter bygningen i løbet af 2015 anses det for muligt at foretage en besparelse på bygningsvedligeholdelsen i 2016. Besparelsen er taget for 2017, så effekten er ikke flerårig.

28. Effektivisering på Pædagogisk IT (Besparelse på centralbevil-lingen) – 0,5 mio. kr. i 2016 / 0,5 mio. kr. i alt

Skolerne har i mange år fået støtte til indkøb af it udstyr til undervisningsbrug (computere, printere mm) via den såkaldte Centralbevilling. De seneste par år har Pædagogisk IT næsten udelukkende bevilget tilskud til udskiftning af gamle computere, hvilket betyder, at computere ude på skolerne i dag er nede på en gennemsnitsalder på ca. 2½ år. Investeringsbehovet i ny it på skolerne er således ikke helt så stort som tidligere.

29. Effektivisering på Billedskolen – 0,1 mio. kr. i 2016 / 0,1 mio. kr. i alt

Billedskolen i Tvillingehallen er et fagligt servicecenter og et videns- og kompetencecenter for visuel kultur. Målgruppen er børn og unge – samt lærere fra folke- og specialskoler fra hele kommunen. Der indhentes en besparelse på 0,1 mio. kr. ifbm. øget elevindtægt, som indhentes ved at øge antallet af deltagere pr. hold samt at oprette ekstra hold.

Konkret vil den ekstra elevindtægt indhentes ved:

- At udvide holdstørrelsen på billedskolens 33 fritidshold med 1 elev. Da ventelisterne er størst på hold fra 1. -3. klasse vil Billedskolen kunne omorganisere sådan, at der bliver et hold mere i den aldersgruppe og eventuelt oprette satellitundervisning på eksempelvis Ørestadsskolen, som Billedskolen allerede har været i dialog med om dette.
- At udvide antallet af deltagere i weekendforløb med ca. 15 deltagere i den eksisterende form med undervisning for børn og forældre om søndagen (ca. 15 deltagere flere). Prisen hæves fra 50 til 75 kr. pr. person og forløbet sættes ned til 3 timer i stedet for 4.
- *At etablere et nyt udvidet billedskolehold for familier lørdag formiddag i samarbejde med Glyptoteket og Thorvaldsens museum, med omvisninger og værkstedforløb.*

30. Effektivisering på Musikskolen – 0,1 mio. kr. i 2016 / 0,1 mio. kr. i alt

Musikskolen vil kunne hente en effektiviseringsgevinst på 135.000 kr. fra ny arbejdstidsaftale indgået 16/2-2015 med virkning fra august 2015. Aftalen angiver 1924 timer som årsnorm i stedet for 1000 lektioner svarende til 750 undervisningstimer. Det står klart, at Musikskolen slipper for en række timerreduktioner, ligesom man forventer, at opgaver Musikskolen i dag lønner ekstra for, vil være indeholdt i årsnormen.

Alene timerreduktionerne udgør ca. 35 lektioner om ugen svarende til 1,4 fuldtidsstilling eller i snit 588.000 kr. Over for det står så et lønmodtagerkrav om weekendhonorering og øgede ulempeydelse. Derfor er nettoeffektiviseringen på 135.000 kr. på helårsbasis.

31. Effektivisering på Sangskolen – 0,2 mio. kr. i 2016 / 0,5 mio. kr. i alt

For Sankt Annæ Gymnasium, Sangskolen foreslås følgende effektiviseringer:

1. 120.000 kr. i 2016 stigende til 275.000 kr. i 2017 ved at foretage en analyse af Sankt Annæ Gymnasiums samlede udgifter til administration med henblik på at finde rationaliseringer og omlægninger.
2. 50.000 kr. i 2016 stigende til 75.000 kr. i 2017 ved en nærmere undersøgelse om tilsynet med eleverne ved koncerter og turnéer kan varetages af pædagoger frem for folkeskolelærere. Det skal afklares, i hvilken udstrækning dette giver en besparelse.
3. 50.000 kr. i 2016 stigende til 100.000 kr. i 2017 ved at der foretages effektiviseringer på sanglærernes arbejdstid.

Sangskolen er indstillet på - inden for det nuværende budget - at udbygge tilbuddene til byens øvrige skoler og musklærere for en værdi på ca. 200.000 kr. Der er allerede etableret en dialog med forvaltningen herom inden for rammerne af ”åben skole” og i forbindelse med kompetenceudviklingen af byens musklærere.

32. Samling af administrative opgaver for almenområdet på Ungdomsskolen (KKU) – 0,4 mio. kr. i 2016 / 0,4 mio. kr. i alt

En analyse lavet af PA consult samt forvaltningens egen 2014-analyse af KKU fra Ungdom peger på, at der kan skabes en effektivisering af de administrative opgaver ved at samle opgaverne på færre lokationer. Det er KKU's vurdering, at opgaverne kan løses af 3 medarbejdere såfremt funktionerne samles på én lokation. Muligt effektiviseringsbidrag i 2016 er 390.000 kr.

33. Afskaffe Ungdomsskolens medfinansiering af valgfagsundervisning i folkeskolen – 0,9 mio. kr. i 2016 / 0,9 mio. kr. i alt

I skoleåret 2014/2015 har KKU's bestyrelse godkendt at ungdomsskolens ramme er med til at finansiere en del af valgfagsundervisningen i folkeskolen, som følge af Folkeskolereformen. I budgetudmeldingen til folkeskolerne er der taget højde for at folkeskolerne kan/skal indgå i partnerskaber med blandt andet Ungdomsskolen. Ungdomsskolen vil fortsat gerne indgå i dette partnerskab, men det er en forudsætning i både folkeskolereformen og i budgetudmeldingen, at det er folkeskolerne, som har udgiften til valgfagsundervisningen. Mulig besparelse i 2016 er 900.000 kr.

Fritidsområdet

På baggrund af de ændrede rammevilkår for fritidsområdet er der igangsat et større arbejde i forvaltningen med henblik på at udvikle fritidstilbuddene, så de er fagligt og økonomisk bæredygtige i fremtiden. De fysiske, organisatoriske og økonomiske rammer skal tilpasses til at understøtte dette, og der skal være fokus på at kunne fastholde en stabil og kvalificeret medarbejdergruppe, som kan sikre sammenhæng i børnenes liv. Som en del af forvaltningens effektiviseringsstrategi skal arbejdet tage højde for, at de eksisterende midler på området kan og skal anvendes anderledes, samtidig med at driftsbudgetterne generelt reduceres.

For klubområdet anbefaler forvaltningen, at der igangsættes et analysearbejde med henblik på at se på, om de eksisterende klubtilbud med fordel kan tilrettelægges anderledes på sigt. Formålet skal både være at se på det pædagogiske indhold, og hvorvidt de nuværende indsatser kan målrettes de unge bedre samt at se på mulige effektiviseringspotentialer. Det kan for eksempel overvejes, om BUF selv skal drive alle de nuværende klubpladser, som det gøres i dag eller, om der med fordel kan tænkes andre aktører ind til at drive tilbuddene som fx KFF eller lokale foreninger. I analysen skal indgå lokale forhold som fx graden af social udsathed blandt de unge i de enkelte bydele, og dermed hvor forskellige typer af organisering af klubtilbuddene giver mening på bydelsniveau. Analysearbejdet vil dermed ikke give en effektivisering på området i 2016 men om muligt i 2017.

Det bemærkes, at de foreslåede besparelser ved nye serviceniveau på fritidsområdet også rammer specialområdet, men beskrivelsen er for at udgå gentagelser alene medtaget under fritidsområdet.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
34	Fritid	Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet	5,6	5,6	5,6	5,6
35	Fritid	Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet	0,4	2,4	2,7	3,7
36	Fritid	Nyt serviceniveau på fritidsområdet	10,0	14,8	0,0	0,0
37	Fritid	Genindførelse af kontingentbetaling for ungdomsklubber	2,3	0,0	0,0	0,0
	Fritid i alt		18,3	22,8	8,3	9,3

34. Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet – 5,6 mio. kr. i 2016 / 22,5 mio. kr. i alt

Med afsæt i en ny struktur på fritidsområdet forventes der at ske en række strukturændringer i de kommende år, idet fritidstilbuddene i højere grad samles tæt på skolerne. Dermed bortfalder behovet for følgeordninger og den budgettildeling der i dag gives pr. hus reduceres som følge af det færre antal huse. Samtidig giver en ny struktur mulighed for at udnytte lokalerne bedre, hvilket på sigt vil give en reduktion i udgifterne til husleje, rengøring, el, vand og varme mm.

Beregningen af potentialet tager udgangspunkt i de konkrete cases for implementering af fremtidens fritidsstruktur omkring hver skole.

35. Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet – 0,4 mio. kr. i 2016 / 9,2 mio. kr. i alt

Med afsæt i en ny struktur på fritidsområdet forventes der at ske en række strukturændringer i de kommende år, idet fritidstilbuddene i højere grad samles tæt på skolerne.

Med en 1:1 struktur omkring hver enkelt skole falder behovet for ledelse, idet den nuværende struktur indeholder en pædagogisk leder på hver enkelt lokation, som fremadrettet samles i en fælles ledelse omkring hver enkelt skole.

Forvaltningen vurderer, at der ved den nye struktur kan indhentes ca. 9,2 mio. kr. på den pædagogiske ledelse samlet set. Dette potentiale er fremkommet ved en konkret stillingtagen til ledelsesniveauet i de foreslåede implementeringsplaner. Beregningen af potentialet tager udgangspunkt i det gældende lønniveau for en pædagogisk leder, men denne vil afhænge af forhandlingerne om en ny stillingsstruktur.

36. Nyt serviceniveau på fritidsområdet – 10,0 mio. kr. i 2016/ 24,8 mio. kr. i alt (almen- og specialfritidshjem)

Med den nye virkelighed på fritidsområdet, som følge af folkeskolereformen og beslutninger om fremtidens fritidsstruktur, foreslår forvaltningen, at der nu aktivt tages stilling til indhold, struktur og serviceniveau i fritidssektoren. Det er vurderingen, at en sådan aktiv stillingtagen medfører en effektivisering på området samtidig med, at der kan drives et attraktivt fritidstilbud under de ændrede vilkår.

Beslutningen om et fremtidigt indhold og serviceniveau understøttes af en ny tildelingsmodel på området, en såkaldt basismodel. Med en basismodel vil forvaltningen prisfastsætte og kortlægge hver enkelt aktivitet/element, som er nødvendig for at drive et tilbud ud fra det politisk besluttede serviceniveau.

I forbindelse med de kommende års effektiviseringsforslag har forvaltningen lagt en række beregningsmæssige forudsætninger ind i en foreløbig beregning af en basismodel. Disse forudsætninger er ikke på nuværende tidspunkt drøftet med det decentrale niveau eller de faglige organisationer, men vil frem mod en fremlæggelse af et egentligt forslag til en ny basismodel blive drøftet med de relevante parter. I selve implementeringen af en ny model vil fleksibiliteten omkring hvordan de enkelte forudsætninger udmøntes i praksis være op til den lokale tilrettelæggelse.

Basismodellen tager udgangspunkt i, at fritidshjemmet får ressourcer til i gennemsnit at have en daglig åbningstid 3 timer om dagen med to personaleressourcer pr. børnegruppe. Personaleressourcen er sammen-

sat af 2/3 pædagog og 1/3 pædagogmedhjælper og børnegruppen tæller i alt 28 børn. I praksis kan åbningstiden og antallet af børn i åbningstiden variere, hvilket skal tilrettelægges i samarbejde med skolen.

Herudover afsættes tid til øvrige opgaver for personalet som eks. forældremøder, MUS-samtaler, kompetenceudvikling etc. Der afsættes 0,4 time pr. dag pr. ansat, hvilket svarer til 80 timer årligt pr. medarbejder i skolernes åbningstid.

Endelig tillægges ressourcer til vikar, åbne- og lukke tjans samt morgenåbent på de institutioner, som står for denne opgave.

I skolernes ferie (12 uger om året) holder institutionen åbent i 10 timer om dagen – også med 2 personaler pr. børnegruppe.

Med denne model vil det kun være muligt at tilbyde deltidsstillinger. For at kunne tilbyde fuldtidsstillinger vil det kræve, at medarbejderen også tilbydes timer i enten skole, klub eller daginstitution, jf. forvaltningens udkast til ny stillingsstruktur.

I forhold til 1. behandlingen er forslagetets potentiale reduceret fra 42,9 mio. kr. til 24,8 mio. kr. I 1. behandlingen var der ikke afsat ekstra tid til planlægning og samarbejde med skolen. I det nye forslag er der afsat midler til at sikre gode vilkår for det fremtidige samarbejde med skolen.

Forvaltningen forventer at fremlægge forslag til ny budgetmodel i efteråret 2015.

37. Genindførelse af kontingentbetaling for ungdomsklubber – 2,3 mio. kr. i 2016 / 2,3 mio. kr. i alt

Ifølge dagtilbudsloven skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er relevante klubtilbud til aldersgruppen (ca. 10-17 år) samt det nødvendige antal pladser, og at børn og unge med behov for støtte tilbydes dette i tilbuddet. I København findes der fritidsklubber (10-11 år) (pladsgaranti i København), juniorklubber (12-13 år) samt ungdomsklubber (14-17 år).

Som en del af budgetaftalen 2013 blev der indført nye målsætninger, en ny struktur i form af oprettelse af klubfællesskaber og en ny budgetmodel for ungdomsklubberne. Ungdomsklubområdet fik samtidig en ekstra bevilling på 17 mio. kr., som er placeret i en aktivitetspulje. Herudover blev medlemsbegrebet og kontingentbetaling fjernet. I budget 2015 blev det vedtaget at afsætte 2,3 mio. kr. i årlig drift i 2015-2018 til at opretholde aktivitetsniveauet i byens ungdomsklubber og dermed fastholde denne kontingentfritagelse. For ungdomsklubberne foreslås genindførelse af kontingentet, hvilket vil betyde en effektivisering på 2,3 mio. kr. fra 2016.

Ved etableringen af klubfællesskaberne blev et nyt mind-set etableret, hvor klubberne i højere grad arbejder med alle byens unge og ikke kun de traditionelle medlemmer. Opgørelser har vist, at kontingentfritagelsen har betydet en stigning i antallet af registrerede brugere. Særligt er gruppen af unge med en dårlig socioøkonomisk baggrund vokset. Kontingentfritagelsen understøtter dette arbejde med alle lokalområdets børn og unge og gadeplansarbejdere.

I dialogen med sektoren peges der på, at der samlet set er en risiko for, at en genindførsel af kontingentet vil betyde, at de socioøkonomisk svageste unge vil fravælge klubtilbuddet igen. Sektoren har selv peget på, at en effektivisering/besparelse af samme størrelse på aktivitetsmidlerne kan være et muligt alternativ. Forvaltningen foreslå, at klubbernes opkrævning af kontingentbetaling gøres valgfrit, så det er muligt at fastholde de svageste unge.

Specialområdet

Specialområdet har siden 2012 været inde i en stabil økonomisk udvikling, hvor udgifterne ikke har udviklet sig udover hvad den demografiske udvikling har medført. Med forslagene i bruttokataloget er der fokus på en bedre kapacitetsudnyttelse på specialskolerne og benchmark til de kommuner, som København oftest sammenligner sig med.

Det bemærkes, at de foreslåede besparelser ved nye serviceniveau på fritidsområdet også rammer specialområdet, men beskrivelsen er for at udgå gentagelser alene medtaget under fritidsområdet.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
38	Specialområdet	Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler	2,1	2,9	0,0	0,0
39	Specialområdet	Omlægning af §32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov	1,0	3,0	3,2	2,0
40	Specialområdet	Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet	5,7	8,0	0,0	0,0
41	Specialområdet	Center for specialundervisning for voksne (CSV)	1,6	0,0	0,0	0,0
42	Specialområdet	Børnecenter København	0,9	0,2	0,9	0,0
	Specialområdet i alt		11,3	14,1	4,1	2,0

38. Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler – 2,1 mio. kr. i 2016 / 5,0 mio. kr. i alt

Der er uudnyttet kapacitet på specialundervisningsområdet med tomme pladser set i forhold til skolernes kapacitet og normering. I skoleåret 2013/2014 var der uudnyttet kapacitet for i alt 9,2 mio. kr., mens der i skoleåret 2015/2016 forventes uudnyttet kapacitet for 7,5 mio. kr.

Med den reviderede budgetmodel for specialskoler og specialklasserækker (BUU 23/11-2011) blev der indført afregning af tomme pladser, så skolerne selv skal kunne håndtere 5 pct's overbelægning og ikke får nedjusteret budgettet, før de har en underbelægning på mere end 5 pct. i forhold til det normerede.

Formålet med en afregningsmodel er at sikre en effektiv og fleksibel anvendelse af ressourcerne til specialtilbud. Modellen skal sikre, at der ikke gives budget til pladser, der ikke udnyttes, og at der frigøres midler til skoler med overbelægning og samtidig sikre, at specialskolerne har gode muligheder for at tilpasse sig ændringer i aktivitetsniveauet.

Forslaget indebærer for det første, at afregningsmodellen ændres, så der i stedet for 5 pct. afregnes med et bånd på 2 pct. Forvaltningen vil endvidere optimere den centrale styring, så normeringen af skolerne i højere grad følger den faktiske aktivitet. Besparelsen hjemtages ved,

at der ikke længere i samme grad betales for tomme pladser, og dermed opnås der en lavere enhedsomkostning pr. elev.

Forvaltningen vil sammen med specialskolerne, igangsætte en tilpasning af budgetmodellen, der sikrer skolerne budgetsikkerhed, gode tilbud børn og familier og løser normering- og kapacitetsudfordringen.

39. Omlægning af § 32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov – 1,0 mio. kr. i 2016 / 9,2 mio. kr. i alt

Forslaget vedrører de syv specialbørnehaver i Københavns Kommune, hvor der går ca. 180 børn bestående af ca. 160 Københavnerbørn og 20 udenbys børn.

Der er som i Frederiksberg Kommune mulighed for at drive Børne- og Ungdomsforvaltningens § 32 specialbørnehaver efter Servicelovens § 32 og Dagtilbudslovens § 3 stk. 3, nr. 2. Dette kan på sigt give et økonomisk potentiale uden at forringe tilbuddet for børnene.

Ved at flytte institutionerne fra Serviceloven til Dagtilbudsloven kan man justere serviceniveauet for befordring samt opkræve forældrene forældrebetaling på 50 % af niveauet på normalområdet. Endelig kan man øge de almene forældreindtægter, da en del af udgifterne til specialbørnehaverne kan indgå i grundlaget for takstberegning på normalområdet. Det er således muligt at finde midler uden at ændre på antallet af pædagogisk og behandlingsmæssigt personale på specialbørnehaverne.

Kernen i specialbørnehavetilbuddet vil ikke blive berørt af dette forslag. Forslaget vil derimod betyde, at forældre selv skal bringe deres børn i institution, hvis de bor indenfor 4 km af institutionen. Herudover betyder forslaget, at forældrene til børnene i specialbørnehaverne skal betale forældrebetaling for tilbuddet, som i de fleste tilfælde vil være 50 % af taksten på normalområdet. Endelig vil der ske en mindre takststigning på normalområdet på ca. 6 kr. på vuggestuetaksten og 20 kr. på børnehavetaksten. Københavns Kommune vil også skulle udfase salg af de ca. 20 specialbørnehavepladser som sælges til andre kommuner, da der ved den nye model ikke længere vil kunne opkræves fuld betaling (udover alm. forældrebetaling) for disse pladser. For udenbys børn er valgt en lempelig model, hvor de børn som allerede har en plads kan blive gående, og derfor er provenuet relativt begrænset indtil disse børn skifter tilbud eller starter i skole. I forbindelse med udfasning af salg af pladser skal det fremadrettede kapacitetsbehov undersøges og i relation hertil overvejes, om der er behov for en kapacitetsjustering.

I forslaget indgår en estimeret årlig nettobesparelse på kørsel på 2 mio. kr., og der skal i denne forbindelse gøres opmærksom på, at dette estimat hviler på et skøn, og derfor er behæftet med usikkerhed. Besparelsen på kørsel afhænger bl.a. af, hvor store kommunens udgifter vil være til tilskud til de forældre, som ikke har umiddelbart mulighed

for selv at transportere sine børn. Forvaltningen vil arbejde på at kvalificere dette skøn frem til budgetforhandlingerne.

Det skal endvidere nævnes, at der p.t. kører en sag hos ombudsmanden imod Guldborgsund Kommune. I Guldborgsund Kommune, hvor man netop valgte at omlægge § 32 specialdaginstitutionerne til pladser efter dagtilbudsloven. Dette er blevet indklaget til Ankestyrelsen, som gav borgeren medhold i, at dette ikke kan ske som en generel omlægning. Ankestyrelsen påpegede, at en omlægning kun kan ske, efter en revisitering af alle børn, altså man skal vurdere hvert enkelt barn igen, og vurderer om de kan indskrives i et alm. dagtilbud. Det valgte Kommunen at gøre, og vurderingen var at alle børn kunne indskrives i alm. dagtilbud. Den principielle afgørelse er så blevet indbragt til ombudsmanden, hvor seneste melding er, at der kommer en afgørelse i indeværende måned.

Forvaltningen er ligeledes bekendt med, at der har kørt to sager desangående i Frederiksberg Kommune, som i begge tilfælde er faldet ud til kommunens fordel.

Forvaltningen vil undersøge sagen nærmere og vil desuden orientere Børne- og Ungdomsudvalget om udfaldet af sagen hos Ombudsmanden.

Såfremt sagen går mod kommunen, og der således ikke er mulighed for en generel omlægning af samtlige specialbørnehavepladser, vil forvaltningen arbejde videre med en modificeret model, hvilket vil betyde en reduktion i besparelspotentialet. I forhold til budget 2016 er virkningen dog begrænset, eftersom der kun er regnet med en besparelse på 1. mio. kr., som i givet fald skal findes andetsteds.

40. Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet – 5,7 mio. kr. i 2016 / 13,7 mio. kr. i alt

Børn og unge med særlige behov skal som i de almene folkeskoletilbud have et skoletilbud, hvor de udvikles fagligt og trives socialt og personligt.

En benchmarkundersøgelse har vist, at vi i København for særligt én gruppe af specialskoletilbud målrettet børn og unge med vidtgående indlæringsvanskeligheder (fx Strandparkskolen, Øresundsskolen, Skolen i Ryparken og Fensmarkskolen (kategori 4-skolerne)), har et serviceniveau, der ligger betydeligt over niveauet hos de kommuner, vi normalt sammenligner os med - Århus, Odense, Aalborg.

Der er for skolerne i kategori 4 korrigeret for forskelle i løn mellem København og de øvrige kommuner, og forskellen svarer til at specialskoletilbud i kat. 4 er 9 pct. dyrere end gennemsnittet for Århus, Odense og Aalborg svarende til 13,7 mio. kr. årligt.

Forvaltningen foreslår, at Børne- og Ungdomsudvalgets godkender en justering af serviceniveauet svarende til på 13,7 mio. kr., og at de berørte skoleledelser i samarbejde med forvaltningen får til opgave at udarbejde forslag til udmøntning, som forelægges Børne- og Ungdomsudvalget. Herved vil gruppen af specialskoler have et serviceniveau svarende til gennemsnittet i Århus, Odense og Aalborg. Det foreslås, at Børne- og Ungdomsudvalget godkender, at der i dette arbejde kan inddrages ekstern hjælp til at understøtte arbejdet med fakta fra øvrige kommuner, ligesom der kan udarbejdes forslag til fremtidig organisations- og ledelsesstruktur på området.

Efter 1. behandlingen har forvaltningen afholdt møde med lederne for de berørte specialskoler. De udtrykte bekymring for kvaliteten af den undervisning, der fremadrettet vil kunne tilbydes eleverne, men der blev samtidig udtrykt interesse i at besøge skolerne i benchmarkkommunerne i forhold til at se, hvordan de her kan tilrettelægge undervisningen billigere end i København. Der blev blandt lederne i forbindelse med udmøntning af besparelsen særligt udtrykt interesse i forhold til følgende tiltag:

- Der var bred enighed om, at den nuværende skolestruktur på kategori 4 skolerne ikke nødvendigvis er hensigtsmæssig, og at der er behov for at tænke i færre enheder med flere elever, alternativt i en mere fleksibel organisering, hvilket bl.a. vil kunne give en besparelse på **ledelse og administration**. En ændring skal sammentænkes med behovsprognoserne på området ligesom den igangværende kapacitetsanalyse skal medtænkes.
- Lederne oplever endvidere, at de små enheder betyder, at der for nogle elevtyper arbejdes med mindre grupper, end det er nødvendigt. Med en omlægning til enheder med flere elever vil det i hvert fald for nogle elevgrupper åbne mulighed for **flere elever i grupperne**, end der er i dag med en besparelse til følge. Der blev peget på, at dette kan understøttes af en ændring i den nuværende visitationspraksis.
- Der blev endvidere udtrykt erkendelse af, at en besparelse vil betyde, at der skal ses på **medarbejdersammensætningen**.
- I forhold til at opnå besparelser ser lederne endvidere muligheder i at **øge kendskabet til hinandens praksis**. Det der virker og er udgiftsreducerende det ene sted, vil i mange tilfælde også virke de andre steder.
- Specialskolelederne vil gerne bede om **ekstern hjælp** til løsning af opgaven, og havde endvidere et stort ønske om udvikling af dokumentationsredskab der på linje med almenkolernes kan give et billede af kvaliteten af det arbejde der udføres.

Det er aftalt, at forvaltningen og specialskolelederne mødes igen efter 2. behandlingen.

41. Effektivisering på Center for Specialundervisning af Voksne (CSV) – 1,6 mio. kr. i 2016 / 1,6 mio. kr. i alt

CSV er en bydækkende enhed og vurderer selv, at der kan foretages effektivisering af administration og serviceområder med 500.000 kr. i 2015 stigende til 1.600.000 kr. i 2016. Det er effektiviseringer CSV har sat i gang og delvist er færdige med. CSV's oprindelige tanker hermed har været at frigøre midler til mere og bedre undervisning.

42. Effektivisering på BørneCenter København(BCK) – 0,9 mio. kr. i 2016 / 2,0 mio. kr. i alt

BørneCenter København er en bydækkende enhed med et måltal på 0,65 mio. kr. ud af et samlet budget på 34 mio. kr. Med forslaget har BCK indhentet hele måltallet.

Børnecenter København (BCK) er i indeværende budgetår 2015 gået i gang med omlægning af arbejdsfordeling blandt tale-/hørepedagogerne, som forventes at kunne give en årlig effektivisering på 0,6 mio. kr. I 2016 vil BCK kunne iværksætte personaletilpasning i form af ændring i tilrettelæggelse af rengøring og pedelarbejde, som vil kunne effektivisere 0,3 mio. kr. I 2017 vil man kunne finde besparelser til 80.000 kr. på speciallægekonsulent samt nedlægge psykiatrinetværket til en besparelse på 100.000 kr. I 2017/18 påtænkes en grundig analyse af BCK's organisering og ressourcefordeling og forventer i den forbindelse at kunne effektivisere opgaveløsninger til en yderligere samlet besparelse på 0,9 mio. kr.

Sundhed

Forslagene herunder vedrører kun Børne- og Ungdomstandplejen, mens Sundhedsplejen indgår i områdernes måltal.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
43	Sundhed	Ny teamsammensætning på store klinikker i Børne- og Ungdomstandplejen	0,5	2,1	0,1	0,0
44	Sundhed	Nedlæggelse af små klinikker	0,1	0,0	0,3	0,0
45	Sundhed	Effektivisering af administration og ledelse	1,3	0,0	0,0	0,0
46	Sundhed	Centralisering af telefoni	0,9	0,9	0,0	0,0
47	Sundhed	Centralisering af indkøb	0,0	0,0	0,4	0,0
48	Sundhed	Bortfald af midlertidigt orto-team	0,0	0,0	2,1	0,0
	Sundhed i alt		2,8	3,0	2,9	0,0

Effektivisering af Børne- og Ungdomstandplejen

Børne- og Ungdomstandplejen(BUT) tilbyder alle børn og unge under 18 år med bopæl i Kommunen (ca. 100.000 børn og unge) vederlagsfri, opsøgende, forebyggende og behandlende tandpleje i henhold til Sundhedsloven.

BUT har et budget på ca. 163 mio. kr. og leverer eksempelvis:

- Generel og individuel forebyggende og behandlende tandpleje
- Undersøgelser af tand- mund- og kæberegionen
- Tandregulering, samt behandling af anomalier, læsioner mv.

- Oplysningsvirksomhed
- Generel sundhedspædagogisk virksomhed

Det vurderes muligt at effektivisere BUT med 8,8 mio. kr. i perioden 2016-18 og stadig have en tandpleje til en fornuftig kvalitet i henhold til sundhedsloven.

Effektivisering på Børne- og Ungdomstandplejen (mio. kr.)

Temaer	2016	2017	2018	2016-18	Forudsætninger
Ny teamsammensætning på store klinikker og nedlæggelse af små klinikker (allerede aftalte projekter)	0,60	2,10	0,36	3,06	At byggeprojekterne overholder den udmeldte tidsplan
Administration	0,90	0,00	0,00	0,90	Startende i 2015.
Reduktion i ledelse	0,42			0,42	Startende i 2015.
Centralisering af telefoni	0,93	0,92		1,85	
Centralisering af indkøb			0,42	0,42	Der skal foretages yderligere beregninger
Bortfald af midlertidigt ortoteam			2,10	2,10	
I alt	2,85	3,02	2,88	8,75	

Strategi for at effektivisere

Effektiviseringerne er opstillet for at kunne gennemføres over de næste år, og der vil ske en udvikling af de foreslåede effektiviseringer undervejs. Dette vil ske i et samarbejde i LokalMED. Der er udarbejdet business-case ifm. arbejdstidsanalysen af BUT og kliniksammenlægninger vil kunne bidrage til yderligere effektiviseringer.

43. og 44. Ny teamsammensætning på store klinikker og nedlæggelse af små klinikker – 0,6 mio. kr. i 2016 / 3,06 mio. kr. i alt

På større tandklinikker kan delegeringsmulighederne fra de dyrere tandlægerressourcer til billigere medarbejdere (tandplejere og klinikassistenter) udnyttes bedre.

Større klinikker vil øge fleksibiliteten ved medarbejders lovlige fravær. Fravær i BUT er særligt belastende, idet behandling af børnene kræver tilstedeværelse af både behandler og klinikassistent.

BUT vurderer desuden, at børnetallet pr. tandlægeteam vil kunne øges på de større klinikker. Et større børnetal pr. team kan sandsynligvis ikke fuldt ud kompenseres af bedre delegeringsmuligheder, og vil derfor kunne medføre forlængede undersøgelsesintervaller.

Der er allerede planlagte klinikudvidelser på Sydhavnsskolen, Kirsebærhavens Skole og Brønshøj Skole samt nedlæggelse af klinikkerne på Grøndalsvænget og Rødkilde Skoler (dette forudsætter, at aftalen med ARK om udvidelse af Brønshøj Skoles tandklinik til i alt 8 stole holder). Klinikken på Bavnehøj Skole omdannes til en satellitklinik, i organisatorisk enhed med Sydhavnsskolens tandklinik.

Der arbejdes på en udvidelse af tandklinikken på Sønderbro Skole samtidig med nedlæggelse af tandklinikken på Skolen ved Sundet.

45. Administrative opgaver og ledelse – 1,32mio. kr. i 2016 / 1,32 mio. kr. i alt

Opgavebortfald samt intern omstrukturering af opgaver.

BUT's nuværende ledelse på 6 årsværk reduceres til 5, samtidig udvides understøttelse supportfunktioner (faglige og HR-konsulent).

46. Centralisering af telefoni og patientadministrative opgaver 0,93 mio. kr. i 2016 / 1,85 mio. kr. i alt

Opgaver på mindre klinikker (4 stole og derunder) centraliseres i videst muligt omfang til større centre. Herved forventes, at der kan frigives ressourcer. En centralisering har også ulemper i form af mindre effektivitet og fleksibilitet på de mindre klinikker. Denne ulempe ville til dels kunne elimineres såfremt der kunne etableres større klinikker.

47. Centralisering af klinikkernes indkøb af forbrugsvarer 0 mio. kr. i 2016 / 0,42 mio. kr. i alt

Det skønnes, at centraliserede indkøbsprocedurer kan medføre effektiviseringer. Der skal foretages yderligere beregninger.

48. Ophør af midlertidigt orto-team 0 mio. kr. i 2016 / 2,1 mio. kr. i alt

Ventelister på tandreguleringsbehandling nedbringes over en treårig periode (2015–17) ved indsættelse af ekstra ressourcer (ekstra team med 1 specialtandlæge, 1 orto-tandplejer og 3 orto-klinikassistenter). De ekstra ressourcer er fundet ved intern omprioritering i BUT og vil ophøre med udgangen af 2017.